

AVE MARIA

Nabožno-poučni
mesečník.

LETNIK XXII.
VOLUME XXII.
(1930)

Štev. 12.

Izdajajo
SLOV. FRANČIŠKANI
V AMERIKI.

Commissary Provincial:
Fr. B. Ambrožič, O.F.M.
P. O. Box 443,
Lemont, Ill.
Phone Lemont 100-J2

"AVE MARIA"

Issued every month by
THE FRANCISCAN FATHERS
P. O. Box 443, Lemont, Illinois.

Editor — Urednik:
Fr. S. Glavnik, O.F.M.
P. O. Box 443,
Lemont, Ill.
Phone Lemont 100-J2

In the interest of the Order of St. Francis

Subscription Price \$3.00 per annum.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Ill., under the Act of March 3, 1879. Acceptance or mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Z dovoljenjem in odobrenjem prečastitega predstojništva.

BARAGOV AVE MARIA KOLEDAR.

Veliki naš Baraga je vreden, da se ga zopet in zopet spominjamo kot svojega prelepega vzornika. Letošnje Baragove slavnosti so v glavnem merile k temu. Hotele so nas predvsem navdušiti za Baragove vzvišene vzore. Isti cilj ima pred očmi tudi Baragov jubilejni koledar. V njem najdete najprej kratko poročilo o Baragovih jubilejnih slavnostih, nato pa sledi par izbornih in izvernih spisov o Baragovem delu in žitju, kakor: Nekaj dodatkov k Baragovim življenjepisom (dr. J. Zaplotnik), Baraga in Pirc (dr. P. Hugo Bren), 62 let staro pismo (prev. P. Bernard), Baraga in ljubljanski cenzorji (p. Hugo). Nadalje naj omenimo lepo pregledno študijo o slovanskih narodih: Pogled v slovanski svet (prof. J. Šedivy). Takoj po mladinskem oddelku sledi: Razgled po svetu (prof. Šedivy), Narodi za Katoliško akcijo (prof. J. Pavlin), Poročila iz slovenskih naselbin, Naši letošnji novomašniki, Imenik slov. župnij in duhovnikov v Ameriki, Postojanke franč. komisarijata in šolskih sester. Letos ima v koledarju že tretje leto tudi mladina svoj oddelek. Angleško poročilo o letošnjih Baragovih slavnostih je napisala znana sotrudnica Ave Marije Miss Albina Wahčić, B.M. Lepa je povest iz dijaškega življenja v starem kraju, ki jo je v zelo zanimivem slogu priredil Very Rev. dekan Šavs. Nekaj novega so prevodi treh zgodb, ki so jih napisali trije starokrajski pisatelji: Ivan Podgornik, Fr. S. Finžgar in Dragotin Kette.

Koledar krasi mnogo pesmi in par mičnih črtic. Pesmi so zložili: p. Evstahij, Janko Poljanšek, p. Aleksander, Ivan Baloh, Fr. Leonard. Originalno črtico iz ameriškega duštvenga življenja je napisal John Jerich in glasi se: Izključen iz društva. A. Duhovnik je prevel Vazovo pretresljivo zgodbo "Zavese" itd.

V koledarju je lepo število slik, ki ilustrirajo Baragove jubilejne slavnosti ali Baragovo življenje in delovanje samo. Zraven tega je precej slik iz ameriškega življenja, iz naše domovine tamkaj za morji i. dr.

Koledar se naroča pri Upravi Ave Marije, Box 443, Lemont, Ill. Hitite z naročili, zakaj radi vladajoče brezposelnosti smo ga tiskali le omejeno število! Vsakemu bo žal, ki bo zamudil ugodno priliko in ga ne bo o pravem času naročil.

Ave Maria hoče v vsako slovensko hišo!

Dobra misel, kajne? Pomagajte nam, da jo bomo čim prej uresničili. Vsak naročnik naj bo apostol našega lista, vsak naj ga razširja med svojimi prijatelji in znanci. Mnogo jih je še, ki bi lahko naročili naš list, pa stoje ob strani in čakajo. Mnogo jih je tudi, ki omahujejo in hočejo pustiti Ave Marijo radi slabih razmer. Pojdite, pregovorite omahljivce; pojdite in pridobite tiste, ki stoje ob strani in čakajo! Za vse vam bodo iz srca hvaležni SLOVENSKI FRANČIŠKANI V AMERIKI.

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe kat. Cerkvi.

Naročniki so deležni vseh duhovnih dobrot in milosti frančiškanskega komisarijata.—
Naročnina \$3.00, z u n a j
Združenih držav \$3.50.

Za naročnike in dobrotnike se bere vsaki mesec sv. maša.

December, 1930.

Z Bogom in Marijo za narod!

22. letnik.

Z združenimi močmi - za Baragovo beatifikacijo!

P. Hugo.

B STOLETNICI Baragovega odhoda ozir. prihoda v Ameriko, je njegova jasna zvezda med nami znova zažarela, tu in onstran morja. Domovina mati, kateri je zadnje čase vzevetela nova, bujna misijonska pomlad, ni mogla mimo nje, dike naših misijonarjev. Njene misijonske prireditve so ga v vsej njegovi veličini zopet postavile za vzor mlajšemu misijonskemu naraščanju, ki se v vedno večjem številu razteka na razna vnanja misijonska polja.

Domovina hčerka tostran oceana, katere predhodnik je bil, je še sijajnejše proslavila njegov spomin. Pač ve, da je to njen največji sin, kar jih je dala Ameriki, kulturni pionir, s kakoršnim se mnogi večji in vplivnejši ameriški narodi ne morejo postavljati. En namen je s temi proslavami že dosegla, ta, da danes vsa ameriška javnost, ki se za kaj tacega zanima, ve, čegav je Baraga. Kot Avstrijca ga je doslej večina imela za Nemca. A to ni bil edini, niti glavni namen teh proslav. Z njimi je hotela pred vsem dati pobudo za njegovo beatifikacijo, proglašenje blaženim.

Že vendar enkrat katerega lastnih sinov zagledati v oltarju, s svetniškim sijem ožarjenega, to je že dolgoletna želja nas vseh, ki verujemo, da so svetniki najplemenitejši in najlepši sadovi, ki jih more kak narod vzgojiti. Vedno nas je bolelo, da ne moremo na ta način izpričati svetu, da naša vernost, po kateri nas pozna, ni le kaka gola narodna baharija, kakor tista: Šest jih pade, kjer porine — slovenski oratar, ampak z živimi slikami podprta istina.

Postavili smo že več kandidatov za to čast. Vredni so je bili in so je. Toda priboriti jim je ni

smo znali, zato doslej nobeden ni prodrl. Menda radi tega ne, ker smo pozabili, da je osebna, moralna svetost dotičnega nekaj drugega kot javna, kano nična svetost. Osebna, moralna svetost je delo dotičnega samega in božje milosti. Javna, kano nična svetost ali recimo čast oltarja, pa je tudi delo drugih, zlasti naroda, iz katerega je dotični svetniški kandidat izšel. In za to delo, če hoče biti z uspehom kronano, je prav tako treba vztrajnosti, kakor za osebno svetost.

Da, na to smo mi preveč pozabili, če smo se sploh kedaj zavedali. Zato še danes čakamo na lastnega svetnika. Ko bi bil Baraga n. pr. Francoz, bi imel morda že srebrni svetniški jubilej za seboj. Francozi znajo svojim svetim priboriti čast altarja, zadnje čase celo večim na leto. Nismo jim nevoščljivi, naši narodni prijatelji so. A če jih kot take v drugem posnemamo, še v tistem, kar nam je v kvar, zakaj bi jih ne v tem, kako se svetniškim kandidatom pripomore do zmage.

Oni železo razbelijo in potem kujejo, kujejo, dokler je razbeljeno. Če treba, je znova razbelijo in še vztrajnejše kujejo, dokler ne skujejo. Mi pa železo razbeliti še znamo. A ko je razbeljeno, kladivo povešimo in čakamo, da se ohladi. Zato ničesar ne skujemo. Hočem reči, Francozi znajo osebno, moralno svetost svojih svetniških kandidatov, ki je morda duhtela v kaki skriti samostanski celici, popularizirati, razširiti med narod, ga zanjo zainteresirati in jo kot najdragocenejši narodni kapital zase izkoristiti. Kolikor samostanov, kolikor bratovščin in pobožnih družb, toliko propagatarjev svetosti novega kandidata oltarjev. Uslišane prošnje vzdržujejo in pospešujejo glas o njegovi svetosti ter širijo krog njegovih častivcev. Kmalu je

ves veren narod zainteresiran. In tedaj velja: Vox populi, vox Dei — Ljudski glas, božji glas. Morda še preden je preteklo predpisanih petdeset let po smrti služabnika božjega, ga imajo že na altarju.

Mi pač znamo raztrobiti, kadar nam kdo v sluhu svetosti umrje. Pobožne ženice hočejo imeti od njega kak spominek. Tudi priporočajo se mu. Prvi rod še marsikaj ve o njegovi svetosti. Drugi rod se še spominja, kar so mu stari pripovedovali o njem kot svetniku. Priporoča se pa rajši onim, ki so že proglašeni svetniki. Tretji, četrti rod pozna še kvečjemu njegovo ime in kako drugo njegovo vrliao, da je bil n. pr. velik misijonar, ne pa njegove svetosti. Šele ob kaki njegovi obletnici mu zgodovinarji oživijo njegovo vzvišeno podobo. Zadivi se: "Nisem vedel, da je bil tako velik in svet mož. Ta bi pa res zaslužil čast oltarja!" A vse je le slamnati ogenj, ki visoko zaplapola, a pusti za seboj le malo črnega pepela. Po jubilejnih slavnostih se začne njegov sveti spomin zopet pogrezati v temo pozabe, do kakega prihodnjega jubileja. In potem zopet da capo, isti proces.

Mar ni to res naša fotografija? Poglejmo samo Baragov slučaj. Tisti, ki so bili živa priča njegovega življenja in delovanja, so bili ene misli, da je živel in umrl kot svetnik. Ob smrti je sluh njegove svetosti odmeval ne samo med Indijanci, ampak tudi po celi naši domovini. Zasanjala je o svojem bodočem proglašenem svetniku. Niso bile prazne sanje. Trdna podlaga osebne moralne svetosti je bila dana. Vsa njegova pisma, ki jih je bilo takrat še za debelo knjigo, so jo glasno oznanjala. A so le ostale prazne sanje. Poznejšim rodovom je njegova svetojasna podoba vedno bolj bledela in nazadnje tako omedlela, da ko so jo ob svitu stoletne zarje njegovega odhoda v misijone zgodovinarji nanovo oživili, so celo taki, ki bi ga morali poznati, priznavali: "Šele zdaj vidim, kako velik in svet mož je bil. Če kdo naših, ta zasluži čast oltarja!"

Da, ob stoletnici njegovega odhoda za misijonskim vzorom je železo zopet žareče. Zopet stoji pred nami v svoji svetniški moralni veličini. Ali bomo tudi topot povесili kladivo, mesto da bi kovali, dokler mu ne skujemo svetniške krone za oltar? No, potem nam naši prijatelji Francozi lahko v obraz vržejo: "Če so danes vaša kakor naša tla pretrda in preveč steptana za take plemenite cvetlice kot so svetniki, ni zamere. Pa da bi znali po našem zgledu vsaj tisto požeti, kar je nebeški vrtnar v vaši verni preteklosti vsadil in vzgojil." Upravičen očitek, ki si ga moramo topot prihraniti. Zato pa: Z združenimi močmi na delo za Baragovo beatifikacijo. Ne smemo odjenjati, dokler ga ne zagledamo na naših oltarjih!

Zdaj je prilika za to, kakoršne ne bo morda ni-

koli več. Vox populi, ljudski glas po Baragi svetniku, se razlega med našim narodom to- in onstran morja. Vox Dei, božji glas ne bo izostal, če bo ljudski glas vztrajen. Poveličal ga bo tudi med nami. In ko bo Bog pritisnil svoj pečat, bo tudi njegova Cerkev nepobitno spoznala, da je prišel čas, ko ga mora postaviti na svečnik. Rada bo to storila. Saj je vsak novi svetnik nov dokaz njene svetosti in pristnostna znamka, da je ona edino prava Kristusova cerkev.

A kaj in kako naj začnemo? Pred vsem je treba zadevo spraviti v uradni tir. Znano je, da se svetnikov ne imenuje tako na kratko, kakor kakega župnika, škofa ali kardinala, zlasti ne spoznavcev, med katerimi bo Baraga. Proces za to čast traja leta, desetletja in še delj, kakor pač razne okoliščine in ovire nanesejo ter se zadeva z večjo ali manjšo odločnostjo in vztrajnostjo pospešuje. — Francozi so glede sv. Male Terezike, bl. Janeza Vianeya in drugih znali napraviti kratek proces. "Devica Orleanska", sv. Iyana d'Arc, je bil trji oreh. A so le vspeli, četudi šele po dolgem času, kar bi mi nikoli. Gotovo pa, čim prej se začne, tim prej se konča.

Začne se na ta način, da krajevna cerkvena oblast zadevo v Rimu sproži in zaprosi, naj se otvori kanonizacijski proces. Takozvani generalni postulator za svetniške procese imenuje na predlog krajevne cerkvene oblasti enega ali več podpostulatorjev, katerega, ozir. katerih naloga je, v dotičnem kraju, kjer je svetniški kandidat živel in deloval, vse zbrati, kar ga za čast oltarja priporoča ali ne priporoča. Vse to so le nekake priprave za pravi svetniški proces, a potrebne, predno se more ta otvoriti. S temi je tedaj treba začeti.

Glede Barage pridete v poštev dve škofiji, kjer je živel in deloval, ljubljanska in marquettska. Pred marquettskega škofa so že ameriški Slovenci stopili s prošnjo, naj zadevo spravi v pravi tir. Deset tisoč jih je podpisalo tozadevno prošnjo v ime nu vseh ostalih, ki jim je kaj na tem. On je pripravljen vse storiti, kar spada v njegovo področje. Baragova zveza, ki se snuje, bo skrbela, da ne bo ostalo samo pri besedah. Treba je še, da domovina mati z isto prošnjo stopi pred svojega škofa. Ko bosta ta dva sporazumno v Rimu podregala, dobimo dva podpostulatorja, enega za marquettsko, drugega za ljubljansko škofijo. S tem bo predproces odprt.

Njegov nadaljni potek, kolikor moremo predvideti, ne bo posebno kompliciran. Vsekako mnogo manj kot pri Slomšku. Veliko dela da, če je bil dotični kandidat za oltar pisatelj. Treba je zbrati vse njegove spise, ki jih veččaki natančno prouče, če morda ne vsebujejo kaj veri in nrvnosti nasprot-

(Dalje na strani 315.)

Mesečni pridigar.

Rev. J. Smoley.

BOŽIČNI PRAZNIK.

Kako slavnostno so se oglašali v današnji božični noči zvonovi! Zveneli so, kakor so zveneli nekoč v tej noči angelski glasovi po betlehemskih nižavah! O da bi bilo slišati to zvonenje v vsakem krščanskem srcu, v vsaki krščanski družini! Česa nas pa opominjajo božični zvonovi? Pravijo nam: Veruj v božje Dete! Vprašamo se:

1. Kaj nam pravijo oči? Naše oko vidi slabotno, pomoči potrebno dete; človeška mati je mora rediti. Neumna žival mora ogrevati dete, ki se trese mraza. — Naše oko vidi ubogo dete, kojega bivališče je reven hlev, dete, ovito v revne plenice. In tu se nehote vprašamo: Kaj? Je li to dete Odrešenik, ki so ga napovedovali preroki? Je li to res Sin Najvišjega, ki mu streže v nebesih na milijone angelov? Naš razum se temu protivi, naš razum hoče dvomiti. Toda mi imamo sv. vero, in

2. kaj nam pravi ta vera? Ozrimo se v revno sobico v Nazaretu, kjer se oznanja prečisti Devici božji sklep: "Glej, spočela boš in sina rodila. On bo velik in sin Najvišjega imenovan" (Lk. 1, 31). Torej Sin božji je to dete, ki je je rodila Marija v božični noči. — Poslušajmo angelski glas nad nižavami betlehemskimi: "Danes je bil v mestu Davidovem rojen Odrešenik, Kristus Gospod. To vam bodi v znamenje: Našli bote dete, v plenice povito in v jasli položeno." Plenice so bile znamenje pastirjem, nam pa pravi naša sv. vera: Dete, ki je tako slabotno in tako pomoči potrebno, je božji Sin, ki se je iz ljubezni do nas učlovečil."

Pokleknimo danes pred božjim Detetom in vzdihnimo: "O božji Zveličar, verujem v Tebe! Kakor nekoč sv. Peter (Mt. 16, 16), vzkliknimo tudi mi: "Ti si Kristus, Sin živega Boga!" Verujmo Cerkvi, ki nas vabi: Christus natus est nobis, venite, adoremus! Kristus se je sam rodil; pridite, da ga molimo in se mu poklonimo!"

DRUGA ADVENTNA NEDELJA.

Adventni čas nas spominja dolge dobe pred Kristusovim prihodom, na tisočletja, ki so pretekla, preden so bili časi izpolnjeni. Sveta Cerkev nas hoče opozoriti na temno noč, ki je vladala takrat nad človeštvom. Prerok Izaija (60, 2) jo omenja: "Glej, tema pokriva zemljo in noč narode."

Oglejmo si danes **zmote duha!**

1. Kako so bile splošne! Če gledamo na pagane ali pa na izvoljeno izraelsko ljudstvo, povsod vidimo odpad od pravega Boga. Pogani so molili malike, ki so si jih napravljali sami, ali pa živali. Tako najdemo n. pr. celo pri jako izobraženih Egipčanih češčenje bika. — Tudi Judje so bili vdani malikovanju v raznih oblikah. Kadar se jim je godilo dobro, so takoj pozabili na pravega Boga in se vdali malikovanju sosednjih narodov. Tako so n. pr. Izraelci molili v puščavi zlato telo. K temu so prišli še napačni pojmi o prihodnjem Odrešeniku, ki so si ga predstavljali kot mogočnega svetnega vladarja.

2. Kako žalostne so bile te zmote! Vendar niti poganov ne moremo v tem oziru opravičiti. Kajti, kakor pravi sv. Pavel (Rim. 1, 20), vidi misleči razum nevidno na Bogu v njegovih delih. V letih se razodeva njegova vsemočnost in njegovo božanstvo. Judovsko ljudstvo pa je bilo po sv. pismu in po prerokih o Bogu in o njegovih lastnostih zadosti poučeno. Če je odpadlo od Boga, je bila to njihova lastna krivda.

Prosimo v adventnem času Zveličarja, naj nam ne odtegne milosti sv. vere! Z veliko večjo vnemo poslušamo v tem svetem času božjo besedo, da bomo tako rastle in se utrjevali v spoznanju verskih resnic. S sv. Pavlom (Rim. 15, 13) molimo: Bog upanja, napolni nas s čistim veseljem in mirom v veri!

PRAZNIK BREZMADEŽNEGA SPOČETJA DEVICE MARIJE.

Ljubezniv praznik slavimo danes. Cerkev zbira svoje otroke pred podobo brezmadežne Matere božje. Tudi mi se ozremo k njeni podobi. Kaj pa hočemo danes storiti pred Marijino podobo? Premišljajmo, kak pomen ima današnji praznik za nas?

1. Ta dan naj bo za nas — **dan zahvale**. Spominjajmo se danes izrednih milosti, s katerimi je Bog odlikoval Marijo. V srčnem veselju se radujemo in vzklikajmo: Marija je bila po božji vsemočnosti z ozirom na zasluge Zveličarjeve v prvem trenutku svojega življenja izvzeta od vsakega greha in bila obvarovana čista in brezmadežna. To je prednost, ki jo ima Marija edina izmed vsega človeštva.

Ta Marijina čast je pa v gotovem oziru tudi naša čast, ker je ona naša Mati. Se li ne bomo torej danes zahvalili Bogu, da je svojo hčer tako odlikoval? Se li ne bomo zahvalili božjemu Sinu, da je svojo človeško Mater tako počastil? Se li ne bomo zahvalili sv. Duhu, da je svojo nevesto tako okrasil?

2. Današnji praznik je pa za nas tudi dan **opomina**. Mi nismo bili dležni takega odlikovanja, zakaj vsi smo prišli na ta svet s prokletstvom izvirnega greha. Sv. krst nam je odvzel to prokletstvo. Naša duša je bila oblečena v obleko posvečujoče milosti božje; postali smo otroci in ljubljenci božji.

Naša dolžnost je torej — in na to dolžnost nas opominja današnji praznik, — da si ohranimo to obleko milosti božje, da te obleke, ki je bila odkupljena z dragoceno Kristusovo krvjo, ne omadežujemo. Kako žalostno je, če jo izgubimo s smrtnim grehom!

Obrnimo se zato na brezmadežno Devico, naj nam ona pomaga, da bomo ohranili milost in da se bomo trdno držali Jezusovih zapovedi. O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki k tebi pribеžimo!

TRETJA ADVENTNA NEDELJA.

Sv. Cerkev moli danes: "Prosimo Te, o Gospod, razsvetli s svojo milostjo temo našega duha!" O da bi nikdar ne zavladata nad nami ona tema, ki je vladala tisočletja pred Kristusovim prihodom na svet! Oglejmo si danes **nravno propalost** takratne dobe.

1. Kako je bil greh razširjen! Komaj je bil storjen prvi greh, nam poroča sv. pismo že o umoru Abeljna. O poganih piše sv. Pavel (Rim. 1, 28): "Ker niso hoteli Boga pripoznati, jih je prepustil Bog njihovemu propadlemu mišljenju, da so delali, kar se ne spodobi, polni krivice in zlobnosti, nečistosti, lakomnosti in propalosti." Tudi Judje so bili vdani vsakovrstnim strastem in napakam. Kako so tožili preroki, opominjali in grozili z božjimi kaznimi! Prerok Ozeja (2, 1) kliče: "Slišite besedo Gospodovo, vi sinovi Izraela! Ni resničnosti in ni usmiljenja. Proklinjanje, laž, umori, tatvine, prešestvovanja so se razširila, umor sledi za umorom."

2. In kako globoko se je zajedla ta pregrešnost v človeštvo! Niso se več sramovali greha in

zločinov. Da, šli so še dalje. Označili so jih celo kot bogoslužno delo. Spomnimo se edino le človeških žrtev malikom, raznovrstnih nečistoti, s katerimi so mislili, da časte razna božanstva.

Kako globoko je padel človek! Zato je prav, da nam kliče Cerkev v adventnem času (Rim. 13, 12) z apostolom Pavlom: "Noč je minula, prišel je dan. Odložite dela teme in oblecite si orožje luči!"

ČETRТА ADVENTNA NEDELJA.

O pridigarju pokore govori današnji evangelij. Močno doni njegov glas: "Vsaka dolina naj se napolni, vsak hrib in grič naj se zniža; kar je krivo, naj bo ravno." Tudi nam veljajo besede pokore, posebno sedaj, ko hočemo pripraviti naše srce za božične milosti. Po svojih duhovnih kliče Cerkev nam vsem:

1. Spreobrnite se! Da, spreobrnite se od poti greha! Če ste bili dosedaj sužnji greha, obrnite se od nje! Če ste živeli dosedaj v sovraštvu, spreobrnite se! Če ste živeli v krivicah, goljufiji, sleparstvu, oderuštvi, spreobrnite se! Zapustite poti mlačnosti! Če ste bili zanikarni v molitvi, spreobrnite se! Če ste redko prejemali sv. zakramente, poboljšajte se! Evangelij nam pravi (Lk. 3, 9): "Sekira je že nastavljena na korenino drevesa. Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo."

2. Spreobrnite se z vso odločnostjo! Ne recite: Pretežko je, da bi pustil greh. Ne veste li, kaj pravi Odrešenik (Mt. 5, 29): "Če te pohujša tvoje oko, izderi ga in vrzi je od sebe; boljše je zate, da izgubiš en ud, kakor da bi bil s celim telesom vržen v večni ogenj." In če bi te stalo vse tvoje premoženje, vse tvoje imetje, vstani z vso odločnostjo iz greha! Gospod zahteva vredne sadove pokore.

O Gospod, tako prosimo s sv. Cerkvijo, pridi nam na pomoč s Tvojimi milostmi! Dodeli, da bo-

mo s pomočjo Tvoje milosti in s Tvojim prizanešenjem dosegli to, kar zavlačujejo doseči v naši duši naši grehi!

NEDELJA PO BOŽIČU.

Čudna beseda stoji v današnjem evangeliju. Starček Simeon blagoslavlja Mater božjo in pravi: "Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogih v Izraelu, v znamenje, kateremu se bo oporekalo" (Lk. 2, 34). Jezus je bil vendar napovedani Odrešenik človeštva. Rečeno je bilo o njem: "On je luč v razsvetljenje poganom, in po njem bo vse meso videlo zveličanje božje." Kako naj bo torej določen mnogim v padec? Ni li to protislovje? Komu bo Jezus v padec? On bo v padec

1. vsem, ki v njega ne verujejo. Ne govorim o takih, ki o Odrešeniku še nikoli niso slišali. To so pomilovanja vredni ljudje, ki še niso videli luči. Toda mnogo je takih, ki so v sv. krstu prejeli luč sv. vere, ki so bili vzgojeni od vernih, bogaboječih staršev, ki so pozneje zavrgli vero v Jezusa. Mnogo jih je, ki prostovoljno dvomijo o verskih resnicah, ki ne vedo drugega, kakor se norčevati iz vere in jo zasmehovati. Tem bo Jezus v padec. Na njih se bo izpolnila Gospodova beseda (Mark. 16, 16): "Kdor ne veruje, bo pogubljen."

2. Kristus bo pa v padec tudi tem, ki po Jezusovem nauku nočejo živeti. Koliko jih je, ki jim je posvetilo sonce resnice, ki poznajo pravo vero, pa se za niene zapovedi ne brigajo! Kako veliko je število teh, ki živijo, kakor bi ne bili katoličani, marveč pogani! Toda, "kaj pomagaj, bratje," — tako beremo v listu sv. Jakoba (2, 14), — "če kdo pravi, da ima vero, nima pa del? Bo ga li vera rešila? Če nima del, je njegova vera mrtva."

Zato verujmo v Jezusa, verujmo v njegovo božanstvo; živimo po njegovih zapovedih, skrbimo za dobra dela! To je, kar želi Cerkev danes od nas, da bomo bogati na dobrih delih.

P. Evstahij, O.F.M.:

DEVICI.

Ne glej, mladenka me, ne glej,
ti roža v daljo koprneča:
jaz nisem — sonce, tvoja sreča,
le zvon, ki nanj življenje bije,
da Kristusu in križu poje.

V nebo gre hrepenenje moje,
Zveličar tiho vabi: "Blagor — —"
V nebo gre hrepenenje moje,
rad ondi bi Gospoda gledal,
na veke ljubil — ! O, Devica.

Zveličar nežno kliče: "Blagor —!"
On počiva v duši tvoji,
On sam, prelepi cvet Marije, —
pozdravi ga, njegova bodi
govori kakor dete z njim!

Gospodu služim, zanj živim:
Njegova milost naj te vodi!
Ne boj se križa in trpljenja,
da v knjigo večnega življenja
zapisano ime bo tvoje! —

“Volkovi sv. Frančiška.”

A. Ječminek:

(Iz češčine prevel Rev. J. C. Smoley.)

ALOSTEN je bil teden pred Božičem v Kanaspeto. Snega je padlo več kakor druga leta in hud mraz je pritiskal. Tega seveda ni bil nikdo vesel, kajti v kanaspetskih gozdih je bilo polno volkov, štiri- in dvonogih.

Zli so bili štirinogi volkovi, ki so, gnani od glada, prihajali iz gozda v ozke vaške ulice, vohali po oknih in durih, skakali nanje in divje rjuli.

Veliko hujši pa so bili drugi volkovi, razbojniki Osparnija. Na te ni pritiskal samo glad, gnala jih je zavist in želja po maščevanju. Bili so bolj divji, bolj neusmiljeni kakor divje zveri. Nikdo ni bil varen, kedaj se bodo stresla vežna vrata pod silnimi udarci njihovega tolkača, kija ali ostre sekire. Otroci so molili vsak večer k Materi božji: “Kraljica nebes, varuj nas pred volkovi!” in pri tej molitvi so mislili na volkove v gozdu in na krvi žejne razbojnikove Osparnijeve tolpe.

Tako je prišel sveti večer. Letos ni bilo polnočnice v kanaspetski cerkvi. Župnik je umrl, ko je padel prvi sneg, nikdo si pa ni upal, iz strahu pred razbojniki in volkovi, iti do daljnjega samostana sv. Viljema. Kakor daljnje zvezde so utripale voščene sveče po hišah in ugašale druga za drugo. Edinole iz gostilne je bilo slišati divje rjojenje Osparnijevih volkov, ki so vdrli tja proti večeru in prisilili gostilničarja, da jim je nosil jedi in pijače, kar je je bilo v hiši.

Kovač, izdelovatelj orožja, Jolo, kojega roke so bile silne, prsti pa nežni in hitri kakor kake žene, je mrko in zlovoljno poslušal vpitje razbojnikov. Obrnil se je proti ženi in rekel kratko: “Tam-le je florentinsko bodalo. Morda ga boš danes zvečer še potrebovala. Ta Osparnijeva tolpa! Za Boga, kako rad bi nategnil vrv, ki bi pobesila vse razbojnikove ob kraju gozda.”

“Bog nas je zapustil,” je vzdihnila žena Lujiza. “Takega Božiča še nismo doživeli.”

“Če pridejo sem,” je rekel mrko Jolo, “postavi se v temo. Jaz jih bom najprvo pozdravil s to bojno sekuro, ki je zvalila na tla že marsikaterega Saracena. In če padem, rabi bodalo — in hitro! Ne računaj, da ti bodo prizanesli, prej bi bilo to pričakovati od volkov, kakor pa od Osparnijevih morilcev.”

V tem je bilo slišati silno trkanje na vrata. Lujiza se je naslonila na steno, tresle so se ji noge. Znova je bilo slišati trkanje, toda ne več tako močno. Jolo je zgrabil sekuro in vprašal: “Kdo je?” Nje-

govi lakti so se nategnili in postali trdi, kakor bi bili iz jekla.

Veseli glas, jasen kakor glas zvončka, ki vabi na svatbo, je odgovoril: “Premražen grešnik, brat moj, ki bi se rad ogrel pri tvojem ognjišču.”

Orožar in žena sta se pogledala.

“Gotovo je kak begun,” je rekla Lujiza.

Jolo je nekaj časa premišljeval, potem pa je stopil k vratom, odmaknil težki zapah in odpiral vrata, držeč sekuro, pripravljeno za udarec.

Mrzel veter je zapihal v sobo, na pragu pa je stal visok mož v raskavi, rjavi obleki, pobeljeni od padajočega snega. Oči so žarele veselja, na ustnicah pa je bilo opaziti nasmehljaj.

“Božji blagoslov bodi tej hiši,” je rekel z močnim glasom, “priložite nekoliko drv na ognjišče. Odloži, brat moj, sekuro, jaz se razumem sicer na duhovno orožje, vendar je tudi to postalo precej top v tem mrazu.”

Mrko je zrl Jolo na prišleca. “Ako si poštenjak ali morda celo duhoven, potem bodi pozdravljen v moji hiši. Če si pa eden razbojnikov, ki onečašča-jo večer Gospodovega Rojstva, odidi! Naša živila so tudi že precej pri kraju. Povej kratko, kdo si in kaj hočeš. Povej, kaj delaš na cesti v temni noči, ko so se vsi pošteni ljudje zaprli in poskrili po svojih hišah iz strahu pred gozdnimi volkovi in volkovi roparske Osparnijeve tolpe!”

Visoki mož se ni več smehljaj. Iz njegovih oči pa vendar le ni izginil vesel sijaj in žar.

“Priatelj, menih sem, ničesar ne vem o Osparniju. Nisem videl ne volkov, ne roparjev. Prišel sem edinole zato, ker mi je glas Gospodov ukazal: Pojdi v Kanaspeto! Drugega vzroka nimam. Bog bo razodel mojemu srcu, kaj mi bo nadalje storiti.”

“In tvoje ime?” Jolov glas je bil še vedno nezaupen.

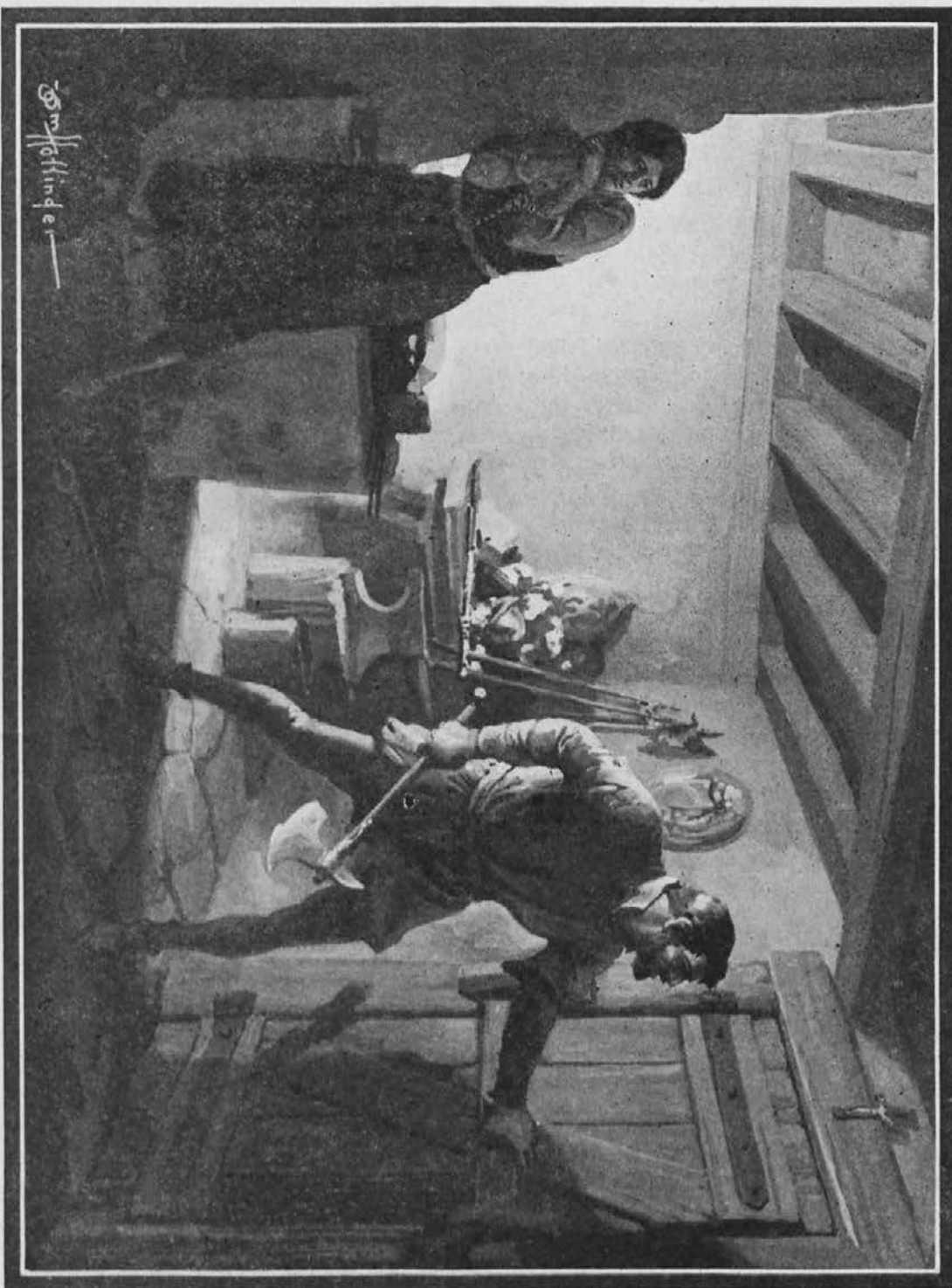
Imenujejo me Frančiška iz Assisi.”

“O, to je tisti nori menih, ki pridiguje pticam in zverem ter zamenjava svojo obleko z bolniki,” je pristavila Lujiza, stopivša iz teme. Takoj pa je oblila rdečica njen obraz, sprevidela je neumnost svojih besed. Menih v sivi obleki se je srčno zasmehjal, da je bilo videti njegove zobe, bele ko sneg.

“Da, to sem jaz. Le redko slišim tako natančen popis svoje osebe.”

“Odpustite, oče,” se je opravičevala Lujiza v svoji sramoti.

“Kaj naj odpuščam? Resnico? Sedaj vaju pa prosim kaj toplega za prigrizek in pijačo. Priha-

—maffind e—

Jolo je zgrabil sekiro in vprašal: "Kdo je?"

jam od daleč in moj želodec se že pritožuje, da ga tako zanemarjam.”

Z veseljem sta mu postregla. Kar sta imela v zalogi, vse sta mu predložila. In pri ognjišču sta pripovedovala gostu, kako žalostno zimo imajo to leto v Kanaspeto. Povedala sta mu, kako Osparnijevi razbojniki more ljudi, kako ropajo po hišah, kako so pota polna lačnih volkov.

Na menihovem obrazu je bilo opaziti usmiljenje, žalost in grozo. Nastala je tišina in menih je zrl nemo pred se. Naenkrat se je dvignil in pazljivo poslušal. Potem pa je rekel: “Glas je spregovoril v mojem srcu. Sedaj vem, čemu sem prišel in kaj mi je storiti. Ti volkovi v človeški podobi morajo biti pripeljani k nogam našega Gospoda. Šel bom k njim in jim bom oznanil poročilo — božji ukaz.”

Vstal je in odšel. Zaman mu je Jolo prigovarjal, češ, da v celi Osparnijevi tolpi ni moža, ki ni že stal pod vislicami, da nikakor ne kaže, da gre kdo med take ljudi, oborožen edinole z molitvijo, da je škoda vsake besede in da jih ničesar drugega ne bo izpreobrnilo kakor peklenska kazen. Zaman je prosila Lujiza, da bi rajši ostal pri njima in jih tolažil s svojo besedo in molitvijo. Menih pa je rekel: “Kar mi pravi Njegov glas, to moram storiti. On mi bo povedal, kaj jim naj rečem. In če bi moral umreti pri tem poslanstvu, bo morda spomin na to omehčal duše teh, ki me bodo umorili, sam bom pa vesel mučeniške krone.”

Stopil je proti vratom, odmaknil težki zapah, kakor bi bil lahek ko slamnata bilka in odšel. V sobi pa je padla Lujiza na kolena in z razpetima rokama molila za junaškega meniha.

* * *

Divjanje roparjev je doseglo v kanaspetski gostilni svoj vrhunec. “Mrtvaška glava” — tako so imenovali roparja, kateremu so pod vislicami odrezali ušesa in nos, — se je trgal s tovarišem, ki je ležal na tleh, napol omamljen od udarca z vrčem, ki je še vedno ležal na njegovi glavi. “Mrtvaška glava” je zadovoljno zrl na premaganca in vodja Osparni, sedeč ob ognjišču s steklenico v roki, se je krohotal iz celega grla. Začeli so zopet prepevati, če se sploh more vpitje pijancev imenovati petje.

Naenkrat je ukazal vodja Osparni, da morajo biti tiho. Prišlo mu je nekaj na misel, kar se je njemu zdelo izvrstno.

“Tovariši! ‘Mrtvaška glava’ zasluži plačilo za svoje junaštvo. Vemo, da mu ni nič za lovorjev venec. Lepega dekleta pa ne bo zavrnel! Nekaj od vas naj gre hitro na vas in naj pripelje najbolj brhko dekle, ki je najti. Naj ima ‘Mrtvaška glava’ spomin na božični večer v Kanaspeto! Pripeljite dekle sem, pa bomo takoj praznovali ženitnino!”

Bogokletno vpitje je pozdravilo besede ničvrednega voditelja. Polovica razbojnikov je drla k vratom, ki so se naenkrat tiho odprla. Vstopil je siv menih, zaprl mirno vrata za seboj, stal tu pred njimi v zasneženi obleki in brez strahu zrl po podivjani tolpi. Roparji so obstali, kakor bi bili primrznili k tlom. Uprli so svoje oči na vodjo Osparnija, kaj poroče on. Bilo je nekaj nezaslišane, da si je upal med nje en sam človek in še ta brez orožja.

Mrko je zrl Osparni na prišleca. Ta je pa prvi izpregovoril:

“Slišal sem nekaj o ženitnini, zato mislim, da boste potrebovali meniha.”

“Kdo si?” je kratko zakričal Osparni.

“Ime je postranska stvar. Poznajo me pa po moji norosti in po mojem prepevanju; prišel sem od daleč, da vidim tebe.”

“In zakaj?” je zavpil Osparni.

Menih je za nekaj časa molčal. Videti je bilo, kakor da bi poslušal. Potem je pa rekel:

“Da bi te vjel.”

“Kaj,” je divje zavpil Osparni in pograbil za sekuro. Nikdo si ni upal dvigniti svoje sekire ali tolkača, da bi prebil menihovo glavo, nikdo si ni upal potisniti noža med menihova rebra. Menihove besede so zazvene, da so bili roparji kakor napol omamljeni. Vsi so bili prepričani, da stoje zunaj njegovi tovariši, da je gostilna obdana z vojaki, katera vodi ta sicer neškodljiv, a močno zavarovan menih.

Osparni je dal kratek ukaz. Potegnili so težak zapah preko vrat, menih pa je stal mirno, niti ganil ni z glavo.

“Nikogar ni z menoj,” je rekel. “Sam sem.”

Osparni se je naslonil na rob ognjišča, s prsti je bobnal po sekiri. “Tako? Ti prihajaš sam in hočeš mene vjeti?”

V tem trenutku se je izpremenil menihov obraz. Videti je bilo, kakor da je začel rasti višje in višje. Njegove oči so žarele ognja, njegov glas je zagromel:

“Ne prihajam sam, — živi Bog je z menoj! To je tisti Bog, kateremu si se ti tolikokrat zoperstavljal, kojega Ime si preklinjal, kojega oltarje si tolikokrat oropal! Prihajam kot Njegov poslanec, da bi tebe in tvoje može zajel in jih pripeljal k Njemu. Prihajam, da bi položili svoja srca, obtežena z grehi in zločini, k Njegovim nogam, da bi jih On očistil. Osparni, vedno si ušel zakonu, toda Bogu ne moreš uiti, zato ti pravim: Podaj se! Podaj se, ne meni ampak podaj se Jezusu Kristusu, Gospodu nebes in zemlje!”

Iz zločincev je izginil strah. Začeli so se krohotati. Toda njihov krohot ni bil odkritosrčen. Tudi Osparni se je smejal, toda ne kot tovariši. Menih mu je bil uganka. Čemu je imel naenkrat so-

čutje z njim? On, ki že leta in leta ni poznal takega čuvstva?

V tem je zavpil "Mrtvaška glava": "Poznam tega človeka! To je nori menih, ki pridiguje pticam in zverem. Misli, da smo tudi mi zveri. Naše brazdate obraze je zamenjal z gobci volkov. Glejte ga, glejte, Osparnijevim volkovom je prišel pridigati!"

Drug razbojnik je zakričal: "Peljimo ga v gozd, da bo volkovom pridigal! Gladni volkovi že komaj čakajo, da ga bodo raztrgali."

Predlog je ugajal Osparniju. "Dobro, vrzite ga volkovom. Par se jih bo zadušilo z njegovo pridigo, da jim ga ne bo treba trgati. In tako bomo rešeni dvojne nadloge!"

Roparji so se vrgli na meniha in ga peljali ven; nikdo si pa ni upal, da bi ga gnal s silo. Videti je bilo, kakor da jih pelje menih kot izkušen vodnik na dogovorjeno opravilo, ne pa, da peljejo roparji njega v gotovo smrt.

Osparni je ostal v sobi pri ognjišču. Kje je le videl tega meniha? Kako, da je ta menih vzbudil v njegovem srcu čut sočustva, usmiljenja, kakoršnega že ni poznal leta in leta?

Ko so se roparji vrnili, so mu povedali, da so meniha klečečega privezali na drevo ob gozdni odprtini. Volkov je tam dovolj, njihovo rjovenje je slišati prav blizu.

Krohota je rekel "Mrtvaška glava": "Ko bi ne bilo te presnete zime, bi bilo res zanimivo gledati od daleč tega Frančiška iz Assisi, kako prepeva volkovom. Bajе ima lep glas; sedaj bo pa videl, da je vse kaj drugega, prepevati volkovom ali pa lepokim ženskam!"

"Ta menih se imenuje Frančišek iz Assisi?" je zavpil Osparni in planil kvišku. Bilo mu je, kakor da ga je kdo zabodel z nožem. Tolpa je umolknila in začudeno gledala na vodnika.

Sedaj je Osparni vedel, odkod pozna tega meniha. Pred mnogo leti, še kot mladenič, je bil s tovariši ostro kaznovan za neko neumnost. Bil je težko ranjen z bodalom, in vrgli so ga v zakop, da bi tam poginil. Zdelo se mu je vsled bolečin in vročnice, da je minula že cela večnost, ko je odprl oči in zapazil meniha, ki je bil sklonjen nad njim. Obvezoval je njegove rane in podajal pijačo njegovim suhim ustom. "Pij, prijatelj, in če je tvoja krivda še tako velika, kaznen je vendar le preostra." Ker so mu tovariši pobrali vso obleko in ga pustili na pol nagega ležati, je slekel menih svoj habit, obdržal zase samo raševinasto spodnjo obleko, položil v njegove roke vse, kar je imel — bil je to kos črnega kruha, nekaj suhe repe, osem medenih satov, in je rekel: "Bratje smo, otroci istega Boga, dam ti vse, kar imam, ti pa daj za to Bogu tvoje srce in tvoj

dolg bo poplačan." Smehljaje se je menih odšel, blagoslovil ga še z znamenjem križa, potem ga pa Osparni ni več videl. V sosednji vasi je zvedel po popisu dotičnega moža, da je to nori menih, Frančišek iz Assisi. Takrat je rekel sam pri sebi: "Ko bi bilo več take norosti na svetu, bi bila pot v nebesa kaj lahka." In danes je on, Osparni, poslal svojega dobrotnika v gotovo smrt!

Hm, kaj pa je na tem, kaj ta prepevajoč menih njega briga! Segel je po steklenici, pa se zopet zamislil. Vendar čemu ne bi šel pogledat, kako gre tak menih v smrt? Sneg je ravno prenehal padati, luna je zasijala izza oblakov. Tedaj je Osparni ukazal tolpi, da naj gre z njim. Videti hoče Frančiška in volkove!

Sneg je škripal pod težkimi koraki tolpe, ki je sledila svojem vodniku. Na poti skozi vas so tuintam potrkali s tolkačem na vrata, toda na vodnikov ukaz so se takoj vrnili k ostali tolpi. Prišli so h gozdni odprtini, in kaj so videli?

Krasno je osvetljeval mesec rob gozda. Privezan menih je klečal v snegu, okoli njega je bila tolpa volkov. Sedeli so na zadnjih nogah, kakor ogenj žareče oči so imeli uprte v meniha. Nočno tišino je prekinil krasen spev meniha, ki je zapel:

"Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem..."

Osparni je zamrmral pri sebi: "Strahu pa nima. Za vruga, kako lepo poje?"

"Factorem coeli et terrae . . ."

Menihov glas je donel mogočno v nočni tišini, pozorno so poslušali volkovi njegovo petje. Bližje in bližje so prihajali Osparnijevi volkovi, nekaka neznana sila jih je vlekla proti njihovi volji v menihovo bližino. Pri koncu je bil "Credo" in menih je izpregovoril proti volkovom:

"Moji bratje, to je najsvetejša noč v letu — sveti večer rojstva Gospodovega. To je trenutek, ko se iz nebes oznanja ljubezen in mir. Vi, otroci gozda, ste se jako oddaljili od pravega pota. V vaših srcih je želja po krvi. Odrecite se vsej krovoželjnosti! Vsi smo otroci božji. Pokorite se in se ponižajte pred Gospodom, Kraljem vsemira!"

Osparni se je tresel groze. "Razumejo ga," je zašepetal. Pogledal je na svojo tolpo, ki je s strahom gledala na ta njim nerazumljiv pojav. Dvignil se je, vzdihnil globoko in ne brigajoč se za volkove, stopil k menihu.

"Frančišek iz Assisi," je rekel trepetaje, "duh božji je v tebi. Vedel sem to že takrat, ko si obvezoval moje rane in mi rešil življenje. Nisem vreden, da bi se dotaknil tvoje obleke, toda Osparni naj plača svoj dolg. Podarim ti življenje!"

Prerezal je vrv, s katero je bil menih privezan k drevesu. V tem trenutku je skočil največji volk, vodja tolpe, proti Osparniju in ga zagrabil za grlo. Osparni, nepripravljen na ta napad, je padel na

—

“Samo enkrat na leto, na sveti večer, prihajajo še vedno volkovi h gozdni odprtini. Npravijo krožek okoli meniha, ki jim pridiga in ko pride polnoč, trenutek božjega rojstva, povzdigne menih svoje oči proti nebu, posutemu z zvezdami. Ravno tako pogledajo volkovi proti nebeškim višinam. Menihova postava pa nato izgine v luninem svitu. Tiho odidejo tudi volkovi in tišina zaziblje krasni gozd . . .”

—

W. Hoffinger

zemljo. Njegovi tovariši so zgrabili za nože in mu hiteli na pomoč. Videti je bilo, kakor da bo nastal divji boj med volkovi iz gozda in volkovi Osparnija.

“V imenu božjem mir in pokoj!” se je oglasil močan glas, podoben onemu, ki je pel “Credo”. Z golimi rokami je odtrgal menih volka od Osparnija, mesečni svit je padel na križ, ki ga je držal v rokah, in naenkrat je nastal mir. Na eno stran so se umaknili volkovi, na drugo so pa stopili Osparnijevi razbojniki, vsi prestrašeni, razbojniki, ki so se vedno bahali, da ne poznajo strahu.

Smehljaje je vprašal Frančišek iz Assisi Osparnija, ki je klečal ob njegovih nogah:

“Ti hočeš MENI podariti življenje? To more edinole Bog. Tvoj dolg še ni poplačan. Ali ga hočeš poplačati?”

“Stori z menoj, kar hočeš,” je vzdihnil Osparni, “moje življenje je tvoje.”

S sladkim glasom je odgovoril menih, kakor da bi okoli njega zažarela zarja zmage:

“Ne, moj brat, življenje ni moje, ampak božje. Podaj mi roko, ravno tako tvoji tovariši, — in moli-

te z menoj: Verujem v Boga Očeta, vsemogočnega Svtranika nebes in zemlje . . .”

* * *

Vasi Kanaspeto se odslej ni bilo več treba bati napadov roparske tolpe. Pač pa je mesto njih prihajala leto za letom v poletnem času družba menihov v sivih haljah, in ponižno prosila, da smejo pomagati pri žetvi in tako vsaj malo povrniti škodo, ki so jo prej napravili. Ljudstvo jih je imenovalo “Frančiškove volkove”. Bili so mirni kot jagnjeta. Pa tudi gozdnih volkov ni bilo več opaziti. Od onega svetega večera se ni bilo vasi Kanaspeto ničesar več bati, bila je v božjem varstvu.

Samo enkrat na leto, na sveti večer, prihajajo še vedno — tako vsaj trdijo Kanaspetčani — volkovi k gozdni odprtini. Napravijo krožek okoli meniha, ki jim pridiga in ko pride polnoč, trenutek božjega rojstva, povzdigne menih svoje oči proti nebu, posutemu z zvezdami. Ravno tako pogledajo volkovi proti nebeškim višinam. Menihova postava pa nato izgine v luninem svitu. Tih odidejo tudi volkovi in tišina zaziblje krasni gozd . . . Blažen, kdor vidi ta pojav, kajti reče lahko, da je videl sv. Frančiška iz Assisi.

ZA BARAGOVO BEATIFIKACIJO.

(S strani 306)

nih mu je bil uganka. Čemu je imel naenkrat sonega. Slomšek je veliko napisal, kar bo vzelo precej časa, predno bo jasno dognano, da je vse zdrava, tečna hrana, četudi nihče o tem ne dvomi. Baraga je bil tudi pisatelj, slovniških in nabožnih knjig. Prve ne pridejo v poštev, drugihni toliko, kakor Slomškovih. Kajpada bo treba zbrati tudi vsa njegova pisma, kolikor jih je še. A ta so večinoma že zbrana, ali vsaj vemo, kjer se nahajajo izvirniki.

Če bo uspeh vseh teh predpreiskav ugoden, o čemer bo sodila kongregacija za sv. obrede, potem se bo otvoril pravi proces, ki ga bo vodila od imenovane kongregacije nastavljena komisija. Potem se bo prvič oglasil sv. oče sam, ki bo s posebnim odlokom to delo poveril določeni komisiji. Ko izide ta odlok, bo Baraga dobil uradno potrjen naslov: Venerabilis, častitljivi služabnik božji.

V svojem nadaljnem kompliciranem poteku bi znal kanonizacijski proces glede njega priti na mrtvo točko. Predno sv. cerkev kakega služabnika božjega proglasi za blaženega, ali svetega spozno-

vavca, čaka, da ga prej Bog s čudeži poveliča. Pri-poveduje se o raznih čudežnih dogodkih iz Baragovega življenja. Vprašanje pa je, če bi kateri teh prestal skušnjo pravega, dognanega čudeža. Da proces na tej mrtvi točki ne obvisi, bo treba mobilizirati ljudstvo, naj se mu začne v svojih stiskah in potrebah priporočati in prositi Boga, naj ga poveliča tudi med nami. Na ta način ono lahko bistveno pripomore k njegovi skorajšnji beatifikaciji. Naloga našega nabožnega časopisja je, da ljudstvo k temu pozivlja njegove morebitne zahvale za uslišane prošnje priobčuje in zasleduje. Glede Slomška je ljudstvo v tem oziru že na delu, kakor je razvidno iz starokrajskega nabožnega časopisja. Treba, da isto stori glede Barage. Svetniki, kakor rečeno, so najlepši in najzlahtnejši narodni pridelek, zato mora cel narod sodelovati, da dozore za oltar.

Tedaj domovina mati in domovina hčerka, tako vi, ki ste v prvi vrsti poklicani, da zadevo uradno sprožite, kakor vi, ki ste jo dolžni vsak po svoji moči podpirati, da se bo nemoteno razvijala in dosegla toliko zaželjeni uspeh:

Z združenimi močmi na delo — za Baragovo beatifikacijo!

Minnetonka.

(Indijanska povest iz Baragovih časov.)

P. Bernard Ambrožič, O.F.M.

(Dalje.)

ŠESTO POGlavJE.

Poslanca z Bobrovega otoka.

DOMAČINI z Bobrovega otoka so hodili prav malo po svetu. Bili so svet zase in za tiste majhne potrebe, ki so jih imeli, je kaj dobro skrbel njihov otok. Streho in stene za njihove wigwame jim je dajal brezov gozd, obleko so si delali sami, hrano jim je oskrbovalo morje, v katerem so imeli vedno bogat ribolov. Šele odkar je prihajal na otok kožuhar Wing, včasih sam, včasih v družbi drugih prekupčevavcev, so pričeli samotni otočani navezovati bolj živahne stike z zunanjim svetom.

Poslanca, ki sta bila odločena za potovanje v Michigan, da poiščeta tam nekje napol pozabljenega mladeniča, nista bila še nikoli po svetu. Glavar Minnow jima je po najboljših močeh opisoval pot in navrgel še zvrhano mero dobrih nauk in navodil. Odšla sta na tihem in brez slovesa. Glavarjeva ladjica ju je imela odnesti preko jezerske gladine in nič posebnega povpraševanja ni bilo, kam bosta veslala in zakaj. Samo z Minnetonko je imel tisti dan pred odhodom mnogo opraviti glavar Minnow, ker je na vsak način hotela odpotovati ž njima. Ker pa seveda ni mogla dobiti takega dovoljenja, je dolgo stala na senčnati obali in s silnim hrepenenjem zrla za odhajajočim čolnom.

Gladko je tekla ladjica po mirni vodni gladini. Bobrov otok je stopal zelo hitro v ozadje, pred veslačema se je pa dvigala iz vode dolga zelena črta michiganske celine. Nista veslala dolgo naravnost proti vzhodu, nekaj streljajev od suhe zemlje sta zavila navzdol in se s krepkimi sunki borila proti toplemu južnemu vetru. Skoraj brezbesedna jima je bila pot, le tu pa tam je eden ali drugi bolj šepetaje ne go z glasnim govorjenjem kaj pripomnil, kakor bi se bal, da bi motil veličastno pozornost prirode. Zdaj pa zdaj sta se pazljivo ozirala tja preko zelene gošče, če ne bi morda odkrila dvigajočega se dima ali drugačnega znamenja človeškega življenja v gozdovih.

Veslala sta že dolge ure, ne da bi kaj gotovega opazila. Vedela sta, da ne moreta zgrešiti v tej

smeri Krivega Drevesa, toda kako daleč je tista naselbina, jima Minnow ni mogel približje razložiti. Saj v tistih časih, ko je še on iz same objestnosti zahajal na michiganske planjave, Krivo Drevo še ni bila ustaljena indijanska naselbina. Vaščani, če jih sploh smemo tako imenovati, so imeli mnogokrat vso vas na svojih plečih. Njihove hišice so bile namreč kakor šotori, ki so jih prenašali v raznih letnih časih več milj daleč in si jih v zelo kratkem času zopet postavili sredi neprodernih gozdov. Zato sta imela naša poslanca nemajhne skrbi ob misli, kako bosta našla od obrežja razhojeno sled do bivališča michiganskih bratov, ako bi se jima pokazal kje iznad gozda stebriček počrnelega dima.

Naj sta še tako bistro opazovala, ničesar jima ni odkrilo prežeče oko. Šlo je navzdol, vedno navzdol, nobenega sledu po kakšni naselbini nikjer. Naenkrat se je drugače precej ravna obrežna črta zakrivila v ostrem zavoju proti vzhodu in daleč doli, komaj še na obzorju, je stopil pred njune oči majhen polotoček z ogromno, daleč nad vodno gladino sklonjeno cedro.

Ob dnu jezerskega zaliva, prav tam, kjer se je kriva črta zopet obrnila proti zapadu, sta opazila sledove človeške bližine. Zdelo se jima je, da mora tam notri biti prostor, kjer imajo vaščani Krivega Drevesa svoj izhod na prostrano jezero in dohod nazaj z njegovih voda. Toda v tistem hipu sta tudi opazila, da je nekaj živahnega tam doli na polotočku okoli velike cedre, kloneče daleč nad jezersko gladino.

Naravnost tja doli sta naravnala tek svojega čolna.

Ni jima bilo treba dolgo veslati, ko se je zbrala na obali ob cedri gruča indijanske otročadi in rado vedno opazovala prihajajoči čoln. Bistre oči so jim pravile, da prihajajoča nista domačina iz Krivega Drevesa. Mislili so, da bosta veslala mimo njih dalje doli proti jugu, pa so jima hoteli zaklicati prijazno besedo v pozdrav.

Na čelu gruče je zopet stal pogumni Črni ptič, Makadebenessi. Imel je pripravljeno besedo naročila za potujoča tujca: Pozdravita tam doli ob Ve-

liki Vodi sina našega glavarja, silnega Kitči Šando.

Toda tujca sta zaveslala proti bregu in Črnemu ptiču je zastala pripravljena beseda neizgovorjena na jeziku. Z začudenjem so pričakovali otroci prvih besed iz ust obeh prihajačev.

“Ali sta prav prišla vaša brata z Bobrovega otoka? Ali je tu blizu naselbina najinih rdečih bratov, ki ji pravijo Krivo Drevo?”

Nihče ni odgovoril, vsi so se pa ozrli na svojega vodjo, Črnega ptiča. Stopil je še korak naprej proti valovom in je dostojanstveno odgovoril.

“Naša brata nista zgrešila prave poti. Pol milje odtod za onim gozdom je naša vas, Krivo Drevo. Naj izstopita in mi ju bomo povedli pred naše velmože. Glavarja nimamo doma in tudi ne podglavarja. Oba sta odšla pred nedavnim k Veliki Vodi na posvetovanje za blagor svojih ljudi.”

Črni ptič se je postavil na čelo povorke, ki se je razvrstila od obrežja proti vasi Krivo Drevo. Z resnobo na obrazih so otroci peljali v vas oba prihajača, da ju predstavijo možem in jih priporoče, ker je videti zelo miroljuben njujin prihod. Med potjo so se pogovarjali o Krivem Drevesu, o Bobrovem otoku, o posvetovanju pri Veliki Vodi in o načrtih mladega Kitči Šande.

Zelo sta se začudila Bobrova otočana, ko so se približevali naselbini. Izza ostrega ovinka se je prikazala naselbina Krivo Drevo, bila je pa vsa drugačna kot sta si jo bila v mislih naslikala. Namesto pričakovanih wigwamov sta videla pred seboj neka za kar še imeña nista vedela. Krivo Drevo je namreč bila že napol civilizirana vas, precej podobna naselbinam belih prihajačev iz juž. krajev. Hiše so bile postavljene v čednem redu druga ob drugi, ne iz drevesnega lubja in živalskih kož, temveč iz obtesanih in lepo izglajenih drevesnih debel. Drobna okenca so kukala iz hiš in vrata so bila tako visoka, da se ni bilo treba nič priklanjati ob vstopu v hišo. Prav sredi vasi se je pa dvigalo večje poslopje z visokim stolpom in s križem tam gori na koničastem vrhu.

To vse skupaj je bila velika, nerazumljiva novica za tujca z Bobrovega otoka. Slišala sta že bila, seveda, o naselbinah belih ljudi po oddaljenih krajih, tudi to jima ni bilo neznano iz pripovedovanja domačinov, da si tu pa tam že tudi Indijanci sami grade domove in vasi po zgledu belih lic. Vendar si nista mogla nikoli prav predstavljati, kakšno sliko nudi očesu tako narejena naselbina, posebno pa nista vedela, da so najbližji sosedi Bobrovega otoka v tem kratkem času tako napredovali.

Prav za prav jima vsa novost na prvi pogled ni bila nič preveč všeč. Zdelo se jima je, da ta modernost Krivega Drevesa pomeni očiten odpad od starodavnih indijanskih navad, torej tudi odpad od indijanskega čuvstvovanja. Nehote jima je zasta-

jal korak in na tihem sta iskala besed, da bi Črnemu ptiču izrazila svoje začudenje. Bistri deček je kaj hitro zapazil, kaj se godi v notranjosti obeh gostov, toda ni zakrival, da je ravno na to iznenadenje tujcev nemalo ponosen.

“Ali na Bobrovem otoku nimate takih lepih hiš?”

“Nimamo.”

“Ali na Bobrovem otoku nimate tako lepe cerkve?”

“Nimamo.”

“Ali na Bobrovem otoku nimate svoje Črne sukne?”

“Nimamo.”

Zadnji odgovor je prišel iz ust Bobrovčana s takim naglasom, da je Črni ptič razbral v njem nekaj posebnega. Njegovo vprašanje zavoljo Črne sukne je namreč razodelo tujcema, odkod tak napredek in odkod tako drugačno življenje v Krivem Drevesu. Vsega tega še ni bilo v tem kraju tistokrat, ko je še zahajal glavar Minnow z Bobrovega otoka na michigansko celino. Bobrovčana sta si v hipu zaželela, da bi mogla vso to novost pokazati svojemu glavarju in ga vsaj z očmi povprašati za njegovo mnenje.

“Tudi pri nas pred nekaj leti vsega tega ni bilo. Naši očetje so sicer poznali Črno sukno in njegove lepe nauke, toda le bolj redko je prihajal v Krivo Drevo. Pred nekaj leti je pa prišel posebno dober mož in je ostal kar med nami. Ime mu je oče Banaga. On nas je vsega tega naučil in še mnogo drugega. Sedaj je odšel daleč na jug in uči naše brate ob Veliki Vodi.”

Tako je razlagal Črni ptič, toda prenehati je moral, ker so med tem že dospeli do vasi in nekaj radovednih ženskih, pa tudi moških postav je stalo na hišnih pragih.

“Tam je hiša velmoža, ki vaju bo sprejel v imenu cele vasi. Kar za menoj zavijta.”

Z vidno boječimi koraki sta stopala za vodnikom. Pred hišo se je ustavila povorka in otroci so z veliko radovednostjo opazovali, kaj bo. Gospodar je stopil na prag in povabil gosta v hišo. Otrokom je pa pomignil, naj gredo svojo pot. In res so se kar hitro razkropili po domovih in pripovedovali starišem, da so pripeljali dva Bobrovčana v vas.

Dolgo so se pogovarjali v hiši velmoža. Bojazen in negotovost je izginjala iz tujih gostov pri vsaki besedi prijaznega domačina iz Krivega Drevesa. Kmalu sta zvedela vse, kar jima je bilo treba vedeti glede svojega poslanstva. Možakar se je dobro spominjal Kitči Šandovega potovanja na Bobrov otok in tudi to mu še ni šlo iz spomina, kako slabo je takrat Kitči Šanda opravil. Saj je vse pripovedoval doma po svojem povratku in vsa vas je takrat obžalovala zaslepljenost nezavednih bratov na Bobrovem otoku . . . Kitči Šanda jim je pravil, da bo

Profesorji in bogoslovci centralnega misijonskega seminarja v Hankow, Kitajsko. Med njimi je tudi njihov redni spovednik ter dolgoletni kitajski misijonar P. BAPTISTA TURK (števil. 2), član slovenske frančiškanske provincije. Števil. 1 predstavlja novega slovenskega misijonarja DR. P. ALEKSIJA BENIGARJA iz Zagreba.

Učenci župnijske deške šole p. Baptiste v Kiaokow, ki so zelo potrebni pomoči in podpore.

pozneje kedaj zopet poskusil, da je pa za enkrat najbolje, pustiti Bobrov otok pri miru. Tako se je zgodilo, da pri posvetovanju ob Veliki Vodi ni bilo nobenega zastopnika od tam.

V zadregi sta se spogledovala Bobrovčana. Pričenjala sta šele sedaj prav razumevati pomen svojega potovanja in Kitči Šanda jima je stal pred duševnimi očmi še neprimerno večji, kot sta ga jima bila naslikala glavar Minnow in podpoglavarjeva hči Minnetonka . . .

Da, nihče drugi ni mogel biti tisti mladenič iz Michigana, kot sam vrli Kitči Šanda. Takrat ni bil niti svojega imena povedal, ker je bil sprejet tako neprijazno. Toda vse, kar sta zvedela o njem iz ust Črnega ptiča in tega velmoža, se najlepše ujema s pripovedovanjem Minnetonkinim.

In tega Kitči Šande ni doma. Odšel je bil k Veliki Vodi in od tam skoraj gotovo daleč daleč, prav tja v neznani Washington. Kaj jima je sedaj storiti?

Nista dolgo premišljevala, saj jima je bilo jasno, da nazaj domov ne moreta kar tako. Čemu tako dolga pot, čemu toliko novega odkritja, da bi se vrnila k Minnowu in Minnetonki brez besede od Kitči Šande? Vsem trem se je zdelo precej verjetno, da bi še utegnili dobiti ob Veliki Vodi Kitči Šando in njegovega očeta. Po kratkem obotavljanju sta se odločila, da ploveta dalje tja doli na jug in se ustavita ob Veliki Vodi. Mogoče je pa tudi, da bosta na poti srečala vračujoče se odposlance iz Krivega Drevesa in oni jima bodo vse potrebno povedali.

V nekaj minutah sta si ogledala poglavitne zanimivosti Krivega Drevesa in se odpravila na daljnjo pot. Velmož je obžaloval, da jima ni mogel predstaviti misijonarja, ki je po Banagovem odhodu živel v Krivem Drevesu. Bil je namreč ravno odsoten na enem svojih pogostnih misijonskih potov in so ga šele za par dni pričakovali domov. Tako sta si ogledala samo cerkev in šolo, kar jima je bilo oboje prav všeč, in sta se z mnogimi čisto novimi vtisi in pojmi poslovala od prijaznih Krivodrevesčanov.

Čudne, popolnoma nove misli so se jima pletle v možganih, ko je drsel čoln dalje, vedno dalje proti neznanim krajem. Skoraj nič nista govorila, le kratke začudene vzklike sta izmenjavala od časa do časa.

Na tri dolge dni sta imela preračunano svoje potovanje do Velike Vode. Veslala sta dan in noč. Tu pa tam sta naletela na indijanske ribiče ali na ladjo belih, ki je ponosno plula ne tesno ob obrežju, temveč daleč tam na visokih valovih in se še zmenila ni za samotna potnika in drobní čoln. Ves čas sta imela mirno in gladko vožnjo, zakaj pihljaj je miren veter, ki je sicer prihajal od juga, vendar ni bil tako močan, da bi resno oviral krepko veslanje. V tihih, jasnih nočeh sta se izmenjavala pri veslanju.

Med tem, ko je eden vaslal, se je drugi zleknil, na dnu položnega čolna in takoj zaspal globoko, okrepčilno spanje. Za skromne obede in večerje sta si nalovila rib, pristala kje na pripravnem obrežju, ukresala ogenj in si spekla ribe na žerjavici.

Že drugi dan proti poldnevu sta pa srečala može iz Krivega Drevesa, ki so se po končanem zborovanju ob Veliki Vodi vračali domov. Od njih sta zvedela, da ima res Kitči Šanda v kratkem oditi v Washington. Vendar niso vedeli natančno za dan njegovega odhoda in zdelo se jim ni nemogoče, da bi ga še našla, ako se na vso moč požurita.

Vsem je bilo žal, da čas ni dopuščal daljšega razgovora. Saj so imeli moške iz Krivega Drevesa marsikaj na srcu, kar bi jako radi povedali mladima Bobrovčanoma. In onadva sta bila silno radovedna in željna, da bi zvedela kaj natančnejšega o zborovanju ob Veliki Vodi. Tako so si pa samo medsebojno obljubili daljši razgovor v Krivem Drevesu, kjer sta se potnika obljubila ponovno ustaviti na svojem povratku domov.

Spet je drsal čoln navzdol in krepke mišice zdravih Bobrovčanov so ga gnale še silneje ko prejšnje dni. Dospela sta na cilj natančno o preračunanem času, toda Kitči Šande nista več našla. Ravno en dan pred njunim prihodom se je s svojimi tovariši odpravil v Washington. .

Silno sta bila poparjena. Taka dolga pot, pa—zastonj! Kaj jima je storiti? Ali naj ga čakata, ko se ne more nič vedeti, kako dolgo bo trajala njegova odsotnost. Sklenila sta, da bosta svoj prvi izlet v zunanji svet vendar dobro porabila. Ogledati si hočeta naselbino ob Veliki Vodi, vrniti se v Krivo Drevo in se pogovoriti z ondotnimi Indijanci, za Kitči Šando pa pustiti naročila in povabila v imenu bobrovskega glavarja Minnowa.

Ob takih mislih sta se nekoliko pomirila in sta se začela živo zanimati za vse, kar jim je svet novega ponujal. Poslušala sta pripovedovanje o posvetu, ki so ga domačini raztezali na dolgo in široko. Ogledala sta si naselbino od prvega do zadnjega kotička, ki je bila v marsičem precej podobna Krivemu Drevesu, čeprav še ne tako dobro urejena. S sovražnimi besedami so jima kazali poslopje državne agencije, z nejevoljo jima razlagali o hišah belih naseljencev onkraj Velike Vode. Ob pripovedovanju o cerkvi in šoli očeta Banage so se pa mnenja delila. Nekateri so tista skromna poslopja stavili v isto vrsto s poslopji ostalih tujcev, drugi so pa trdili, da je oče Banaga rešitelj indijanske svobode.

Bobrovčana sta postala radovedna in sta sama hotela govoriti z očetom Banago. Nič lažjega ni bilo kakor to. Bil je še doma, četudi je imel že vse pripravljeno za misijonsko pot, kakor si je naredil načrt tisti dan po zborovanju in kakor je obetal takrat raznim indijanskim velmožem.

Z veliko prijaznostjo je sprejel tuja gosta. Bobrov otok mu ni bil neznan svet, vendar je bilo to prvič, da se je sešel z domačinom od tam. Zato ga je to nenadno srečanje silno razveselilo.

“Kolikokrat so mi misli in želje uhajale tja gori, ko sem pasel svoje ovčice v Krivem Drevesu, toda nikoli ni nanesla prilika. Slišal sem pa tudi, da bi moj prihod tja najbrž ne bil posebno prijeten. Zato se nisem podvihal, ker mi je bilo vsepovsod odprto bolj rodovitno polje. Vsaj tako sem si mislil in sem odšel k Veliki Vodi, ne da bi bil kedaj videl Bobrov otok.”

Tako jima je povedal in jima začel razlagati pomen svoje cerkve in šole. Vodil ju je, držeč za roke zdaj enega, zdaj drugega, od predmeta do predmeta v cerkvi ter jima je dopovedoval visoke reči o Velikem Duhu in njegovem Sinu Jezusu, ki je živel nekdanj na svetu, da bi nas vse naučil Velikemu Duhu po volji živeti, in je nazadnje umrl bridke smrti na križu, da bi nam vsem odprl vrata v boljši svet po naši zemeljski smrti.

Prijetno je tekla beseda očetu Banagi in vsaka poteza njegovega močnega obraza je pričala, kako iz srca mu prihaja, kar govori. Bobrovčana sta imela zopet mnogo misliti, saj je bilo vse to zanj še tisočkrat bolj novo kot oni moderni wigwami v Krivem Drevesu. Sicer tudi na Bobrovem otoku ni bila popolnoma neznan Črna suknja in čudovit nauk, ki ga je zanašala med sinove rdečega naroda. Stari so vedeli pripovedovati mladim marsikaj o nekdanjih časih, ko se je iz Kanade doli oznanjal evangelij po teh krajih. Toda ko so bili prvi misijonarji, prihajajoči iz Francoskega, deloma pobiti, deloma pregnani, se je za dolgo vrsto let prekinilo vsako misijonsko delo po teh divjih pokrajinah. Kristijani med Indijanci so ostali prepuščeni sami sebi. Morda so držali svojo vero nepokvarjeno do smrti, morda so polagoma odpadali od nje. Svojih otrok niso znali dobro poučiti, še manj pa jim dati priliko za prejem zakramentov. Tako je zrasel naslednji rod med pogani sam skoraj čisto poganski, le spomin na nekdanje čase je ostal. Pripovedovanja starih o oni slavni dobi prvih misijonarjev se je glasilo kakor starodavna pripovedka, ki ima samo jedro resničnosti na sebi, vse drugo je pa zavito v plašč ljudske poezije.

Iz takih virov sta bila doslej tudi naša Bobrovčana zajemala svoje znanje o krščanstvu in o Črnih suknjah. Zato se jima je zdelo skoraj neverjetno, da se pogovarjata danes s prav resnično Črno suknjo, ki jima ve toliko lepega povedati o Velikem Duhu. Zakaj je nemogoče, da bi tega moža poslušala tudi glavar Minnow in Minnetonka . . . ?

“Oče, kedaj prideš k nam na Bobrov otok?”

Globoko v srce je zabolelo vprašanje očeta Banago, saj to ni bilo samo suho vprašanje, bila je iskrena prošnja . . .

“Sinko, kako bi mogel priti sedaj, ko imam tu doli tako obširno misijonsko polje! Ne mislim več od tod, saj imam v Krivem Drevesu dobrega naslednika. Pri njem se oglasita in ga naprosita za obisk. Gotovo vama bo rad ustregel. Jaz ne vem, če bom še kedaj šel od tu. Imel sem sicer velike načrte in in sem se mislil iz Krivega Drevesa preseliti daleč tja gori na sever ob obale Gorenjega jezera, toda sedaj se mi zdi, da mi je Veliki Duh odkazal novo polje tu doli na jugu.”

“Oče, pojdi z nama takoj jutri. Nisva sicer videla Črne suknje v Krivem Drevesu, o kateri nama pripoveduješ, toda midva hočeva tebe imeti na Bobrovem otoku. Ti bi gotovo s svojo močno besedo ukrotil Orlovskega Kljuna in vse njegove privrženice.”

Bolj kot na zveličavno vero sta pomislila na veliko uslugo, ki bi jo misijonar napravil glavarju Minnowu, ako bi pokristijanil Bobrov otok. Tako bi gotovo Minnow prišel zopet do stare veljave . . .

“Za sedaj ne morem in ne morem, otroka moja. Dal vama bom pismo za misijonarja v Krivem Drevesu. Jaz imam tu doli toliko dela, da ne vem, kje bi začel. Vrhu tega sem obljubil tukajšnjim Indijancem, da jih nikoli ne zapustim. Še to besedo sem jim dal, da pojdem ž njimi do konca sveta, ako bi jih ameriška vlada od tod kam drugam preselila. Zdi se sicer, da je ta nevarnost po zadnjem velikem svetu odstranjena, toda kdo ve, kaj se še lahko zgodi . . .”

Zadnje besede je govoril oče Banaga kakor sam zase in ob njih se je globoko zamislil.

“Oče, ali se bo Kitči Šanda ustavil pri tebi ob svojem povratku iz Washingtona v Krivo Drevo?”

“Na vsak način ima to v načrtu, toda Bog ve, kaj se lahko med tem zgodi.”

Še je odmevala iz njegovih besed globoka, neprikrita skrb . . .

Bobrovčana sta ostala pri Banagi do drugega dne, potem so se pa ločili za vedno. Vsaj tako je bilo prepričanje vseh treh. Banaga je odšel na eno svojih številnih misijonskih potov v notranjost michiganskih gozdov, poslanca z Bobrovega otoka sta pa spet spustila svojo ladjico na jezero in odveslala proti severu.

“Ne pozabita zaprositi misijonarja v Krivem Drevesu, da vaju krsti. Ostanita tam par dni in se dajta še natančneje poučiti. Potem pripravita vse Bobrovčane na misijonarjev prihod in kmalu bo vaša zemlja blagoslovljena od nauka Kristusovega.”

Tako jima je rekel v slovo skrbni in blagi oče Banaga.

(Dalje.)

SESTRAM V GOSPODOVI SLUŽBI, *vzgojiteljicam mladine.*

Z GRIČKA ASIZIJ.

JE že tako: mladina želi zabave; ako je ni, pa si jo sama pripravi. Tako je bilo na gričku Asizij zadnjega oktobra, ko se po Ameriki praznuje tako imenovani "Haloween". Naše gojenke so pokazale, kaj znajo.

Že več dni so se pripravljale na ta dan. Da, nekatere so že o počitnicah mislile nanj in si že doma nabavile stvari, da bi za ta dan tem bolj strašljivo zgledale.

Nekako ob sedmih zvečer so se začeli prikazovati strahovi v vsakovrstnih barvah. Čudno petje so spremljali z raznimi kretnjami.

Vse drugače pa je bilo na Vernih duš dan. Ta dan so pa naše deklice prav pridno molile in s sv. odpustki tolažile naše rajne.

Ravnokar se naše gojenke pridno pripravljajo na igro, ki jo bodo vprizorile na zahvalni dan, na "Thanksgiving-day". Upamo, da se bodo vsi bližnji odzvali našemu povabilu.

Z veseljem že pričakujem Miklavža, ki nikoli ne pride brez daril na naš griček. Seveda mora tudi parkelj malo porožljati.

Dobile smo zopet nekaj dobrih stvari, največ iz Chicage.

Raznih dobrih stvari so nam poslali: Mrs. M. Omerzel, Mr. M. Kremesec, Mr. Hecimovich iz So. Chicage, Mrs. Rose Ovca iz New Yorka.

Nadalje so darovali za novi konvent: Mrs. Kremesec \$5.00, Mrs. Kobal \$1.00, Miss M. Vavpotič \$1.00, Mrs. Teringer \$3.00, N. N. \$4.00, Mr. Marovich \$1.00, Mr. Trinko \$1.75, Mrs. Šircel, Mrs. Udovič in Mrs. Milave iz Sheboygana \$31.20. Hvala lepa in Bog plačaj za vse!

NOVICE IZ SLOVENSKEGA KARMELA.

Nepozabni nam ostanejo dnevi 2., 3. in 5. oktobra, ko smo s hvaležnostjo in veseljem obhajali praznik Male Cvetke in posvečenje njenega oltarja. Pa kako ne! Izredna čudodelka 20. stol. si je izbrala tudi med Slovenci tih in skrivnosten domek. Oltar, ki ga je izklesal domači kamnosek Vodnik, hrani njeno pravo svetinjo in pa svete ostanke oglejskih mučencev sv. Kancija, Kancijana in Kancijanile. Oltar ima pod menzo izdolbino za 1 m in 40 cm dolg barvast kip sv. Male Terezije. Ta kip je nasvetovala sama prednica Karmela iz Lisieux-ja, svetničina rodna sestra Pavlina. Kip je francoski proizvod in dar neke ameriške Slovenke ter predstavlja Tereziko precej po njeni smrti. Glavo krasi venček rož, z levico pa pritiska na srce sv. križ, kakor da bi hotela reči: In hoc signo vici! V tem znamenju sem zmagala! V desnici drži razlistano rožo, katere lističi padajo na tla. To je podoba njenega življenja, ki je je posvetila samo Bogu, spominja pa tudi na njeno srčno željo, trositi cvetje milosti. Izredno mil je izraz njenega obličja. Ko zreš vanj, se ti zdi, kakor da kliče Slovincem: Pridite k meni vsi, da vas obdarim z rožami milosti in božjih dobrot. Oltar prav dobro pristoja visoki kapelici z višnjevimi nebom ter s tlakom in stenami, prevlečenjmi do visokih oken z belim in temnim marmorjem.

Slavnostne dneve je otvoril g. kanonik A. Stroj dne 2. okt. ob 4. uri popoldne. V lepo zasnovanem govoru je naslikal kratko zgodovino slovenskega Karmela in 3 glavne kreposti sv. Male Cvetke: ponižnost, otroško zaupanje in ljubezen. Po končanem govoru je g. kanonik blagoslovil Terezikine rože, isto je ponovil tudi 3. in 5. oktobra po govoru. Slovesne litanijske Materje božje je imel g. kanonik Šiška. V petek dne 3. okt. je g. knezoškof dr. Gregorij Rožman posvetil novi oltar in precej po posvečenju tudi prvi na njem maševal. Popoldne ob 4. uri je bil zopet slavnostni govor. Preč. g. kurat Franc Bonač je pokazal sv. Tereziko kot posebno dobrotnico Slovencev doma in v tujini: na Francoskem, Holandskem, Balkanu in celo v Ameriki. Nekaka krona vseh slavnostnih dni pa je bil zaključni govor frančiškanskega provinciala preč. g. p. Regalata. Poudarjal je posebno dve misli: Trniva roža v življenju Male Cvetke in v našem življenju ter hoja za sv. Tereziko.

Tako smo dobili tudi Slovenci svoj Lisieux, kamor je vsakemu pot bližja in prosta. Dal ljubi Bog, da bi bile Terezikine rože tudi med Slovenci neusahljive!

Dr. Fr. Trdan.

Pamet, katoličan!

P. A. Urankar.

SAKO Pavlovo pismo je sveže in osoljeno, kakor da bi ga pisal apostol v današnjih dneh današnjim katoličanom. Ni je vrstice v njegovih berilih, ki bi ne bila verna slika naših časov; ni ga nauka, ki bi ne bil na mestu tako danes, kakor je bil pred dvajsetimi stoletji. Samo drugačna imena imamo ljudje, drugačen jezik govorimo ljudje in drugače se nosimo, vse drugo je staro v nas. Odkar je Adam stopil na stranpot, se borimo s slabostjo za čednost, odkar je Eva vgriznila v kislno jabolko, se bori telo zoper dušo in duša zoper telo, čeprav sta tesneje združena kakor kdo drugi.

Napisal je sv. Pavel mnogo. Piše med drugim tole: "Bratje, hodite varno pot in bodite modri, ne nespametni, porabite čas, zakaj hudi so dnevi." Sveto modrost in pamet nam priporoča. Pamet priporočati je kaj nevarna reč. Če mi kdo pravi, naj se sv. Katarini priporočam za sveto modrost, bom sklepal, da me ima dotičnik za neumnega. No, pa sv. Pavlu ne zamerimo, da nam priporoča pamet. Sv. Pavel je nosil modrosti v glavi in v srcu za dva svetova, lahko nam jo priporoča. In prav potrebni smo takega priporočila in pameti moderni katoličani.

Svet je danes od sile pameten ali vsaj dela se modrega. Tehnika ima uspehe; tehnika je evangelij modernega človeka. Kakor je nekaj človek gledal v nebo, tako se je danes zakopal v zemljo, njene skrivnosti proučuje, skrivnosti in skrite moči življenja napeljuje na mlin svojih uspehov. V veliko nevarnost je zašel pri tem moderni človek: preveč se bo in se je že zagrizel v črno grudo, v mašino in kolesa. Ta kolesa so mu zmečkala in raztrgala — da se tako izrazim, — dušo. Čeprav bi moral pripisovati te svoje uspehe ravno duševnemu delovanju, pa ravno duša najmanj vleče pri teh uspehih. Duša bi morala dobiti največ kredita, pa dobi telo več. Kaj je z modernim človekom? Nekaj je narobe ž njim! Pozabil je zlato resnico: duša je gorišče vsega življenja, duša je odsvit in žarek božje

ustvarjajoče moči. Pogreza se pa bolj in bolj v čaščenje in kult materijalnosti.

Katoličan! Sveti Pavel ti pravi: Bodi moder. Ne tako, kot so drugi, ki si zvezde kujejo in kolajne, ne vidijo pa, da se jim duša in pamet pogreza v zemljo, da so kakor ptiči noji, ki silijo z glavo v pesek. Ne pozablaj: Pamet je boljša ko žamet. Pamet, ki ve razsoditi, kaj je prav in kaj ni prav; kdo je Stvarnik življenja in uspehov in kdo je človek, umotvor večnega Boga; ta pamet je boljša ko žamet časti, slave, bogastva in uspehov.

V čem je krščanska modrost?

Že Kristus je ob priliki naročal učencem: bodite priprosti kakor so priprosti golobje, pa tudi previdni in zviti kot kače. Lepše ni mogel označiti prave modrosti. Ponižnost združena z bistrostjo je modrost, ki jo moraš posedati, če hočeš biti koš času, če nočeš, da te bo ta čas v kozji rog ugnal. Katoličan mora s časom naprej, toda ne tako kakor moderni hodijo: s časom naprej, z Bogom nazaj. Pri tebi naj hodi čas skupaj z Bogom in Bog skupaj s časom.

Ali v zgledih:

Katoličan, ki z vsakim nasprotnikom vere kima, mu povdarja njegove kvante in brezupne čenče, katoličan, ki si ne ve pomagati iz zagate, če mu kdo Boga smeši, je še Kristusov analfabet, to se pravi, nepismen je in neumen.

Katoličan, ki ni toliko značajan in si ne more ubiti v glavo, da je katoliški časopis angel katoliške misli in se mu škoda zdi, dati pet dolarjev v ta namen, medtem ko ima stotak za vino in druge neumnosti, je Kristusov analfabet, je neumen.

Katoličan, ki se ne ve ponašati, kakor se spodobi katoličanu; ob vsaki priliki kaže svojo telesnost in svojo slabost, da si potem svet kuje napačen denar o katoliški čednosti in poštenosti, je Kristusov analfabet. Njemu velja beseda sv. Pavla: Bodi vendar pameten!

O sv. Pavel, zakaj ne živiš z nami, da bi nas naučil, kaj se pravi biti pameten v Kristusu.

Kraljestvo božje.

(Ritter - Megla)

Jezus zagleda cestnarja z imenom Levi, sedečega pri mitnici, in mu reče: "Hodi za menoj!" Levi pusti vse, vstane in gre za njim. (Lk 5, 27. 28) — Ni mu bilo žal, da je sledil Njemu, ki ni vedel, kam bi svojo glavo položil.

Kraljestvo božje je v tebi:

če ti ni ljubo, da te svet slavi in najdeš svoje dopadanje le na božji časti, — če te kdaj vse, pa prav vse zapusti, — če se ti vsi, pa prav vsi izneverijo in ostaneš sam, — in če je nenadoma sreča v tebi in čutiš, da nisi sam, da je On pri tebi, On, ki vse poživlja in ki je v tvojih

oče več, — vse, tako, da te v tej sreči moti tvoj naj-obzirnejši prijatelj:

to je kraljestvo božje v tebi. —

In če sem bil, sem bil radi božje prisotnosti mi-ren, in če sem čutil, da me ne bi mogel nihče motiti v mojem miru, tudi moj nasprotnik ne, — in če bi mogel svoje sovražnike blagoslavljati, blagoslavljati tudi tedaj, če bi kljub temu ostali moji sovražniki: tedaj je še več božjega kraljestva v meni.

"Kdor hoče biti prvi, naj služi vsem!"

Če vam hočem kraljevati, vam moram služiti — ker le hlapec more biti kralj. Kdor nikomur ne služi, ta nima nikogar in ni ničesar njegovega. Če služim vsem in sem hlapec zadnjemu hlapcu, takrat šele sem prost in služim — Bogu.

Duh je, ki prevladuje čas in prostor. Če stojimo pred umotvori ljudi, se počutimo kakor doma — četudi so ti umotvori nastali pred stoletji.

Na ulici pa, kjer nemirni ljudje mimo nas hite, se čutimo tako tuje. Bližina in daljava sta duši: sorodnost in odtujenost.

Komu počiva mir božji v srcu, ta nosi vse s seboj: ne samo orač na njivi v pomladnem solncu in ob veseli škrjančkovski pesmi, — ne samo oni, ki v hiši božji Boga sprejema v svoje srce, — tudi oni, ki hodi po nemirni cesti velemesta in ki ga obdaja hrušč in trušč, — tudi ta nosi vse s seboj.

Kdor nosi mir božji v srcu, ta ljubi vse in živi z vsemi v miru.

Kdor ima mir božji v srcu — ta je kralj vseh.

Ako služim samo nekaterim in ne vsem, ne služim radi Boga, tedaj ne služim Bogu, ki je v ljudeh. In ne služim častno. Ne služim takrat človeku, ker je človek, temveč radi postranskih okoliščin. Veličina človeka pa je, da je človek, — ne pa njegova čast.

Služiti pomeni kraljevati. Kdor od mene ničesar ne sprejema, za tega ne obstojam. Kdor od mene kaj sprejema, v tem živim. Tu je moje kraljestvo, v katerem kraljujem, v katerem delujem. Kdor nikomur ne služi, za nikogar ne živi in se ne žrtvuje, ta nima svojega kraljestva.

V kolikor sem hlapec, v toliko sem kralj. —

Urednikove drobne vesti.

Kdor še ni naročil novega koledarja, naj ga brž naroči, da mu bo v spomin na Baragovo stoletni jubilej, ki smo ga praznovali kar najbolj veličastno. Več o koledarju za l. 1931 pove oglas na platnicah pričujoče številke Ave Marije. Preberite ga in si potem takoj naročite koledar pri naši upravi!

Novost je, da so na Zahvalni dan praznovali Baragovo slavnost v Sheboyganu in da so nanjo povabili tudi indijanskega duhovnika Rev. Gordona, čigar starega očeta je krstil naš Baraga.

* * *

V mladinskem oddelku je zgodovinski obris nemško-angleške fare v Shakopee, Minn., ki jo že trinajst let upravlja dekan Šavs. Ta župnika, ki bo v prihodnjem mesecu praznovala svoj diamantni jubilej, je bila doslej čez 40 let v rokah slovenskih župnikov. Pred dekanom Šavsom sta župnikovala tukaj Rev. Peter Jeram, ustanovitelj "Rajske doline" v Kaliforniji in Rt. Rev. Monsignor Plut, ki počiva na ondotnem pokopališču sv. Marka. Kaplanovala sta na tej fari Rev. Remškar in Rev. Sodja. L. 1917 je bil imenovan za župnika Father Šavs in ob tej priliki mu je poslal iz Rice, Minn. lepo čestitko vpokojeni škof Trobec. Glasi se pa tako-le: Čast. gospod župnik! Častitam k lepi novi župniji! Shakopee, župnija sv. Marka je ena najstarejših in imenitnih župnij v nadškofiji. Upam, da boste tam dolgo, dolgo pastirovali, in sicer s takim uspehom, kakor ste v Delano. To je moje srčno voščilo. Z Bogom! — Vaš vdani Jakob Trobec.

L. 1929 je bil dekan Šavs na obisku v starem kraju. Ko se je vrnil, so mu njegovi farani povrnili vse potne stroške, po \$15 za vsaki dan!

* * *

Koliko je katoličanov na svetu? Vseh katoličanov je 341.430.900. Izmed teh jih je 208.882.000 v Evropi, 109.097.000 v Ameriki, 16.536.900 v Aziji, 5.330.000 v Afriki in 1.585.000 v Avstraliji. Precej velika armada nas je!

* * *

Zakaj je nastal nekaj zastoj v Prosvetni zvezi, ki smo jo ustanovili na prvem vseslovenskem kat. shodu v Lemontu? — Obrnili smo se na višjo cerkveno oblast, da bi dobili odobrenje za svoje delovanje, pa še do sedaj nismo prejeli odgovora. Brez posebne pooblastila nismo mogli na delo, ker je imela naša Zveza v načrtu katoliško akcijo, ki jo vodijo škofje in župniki. Oni so od papeža pooblašteni za duhovno vodstvo pri takem delu. Ko

bo v tem oziru storjen sklep, bomo radi prišli na pomoč. Že pred letom je bil naš načrt, poklicati v življenje centralni odbor vseh katoliških organizacij med ameriškimi Slovenci in po naselbinah ustanoviti podobore, katerih člani bi bili zastopniki vseh katoliških društev v naselbini. Pa je prišla zgoraj navedena ovira, preko katere nismo mogli. Toliko v pojasnilo tistim, ki še tega niso vedeli.

* * *

Kar se tiče našega mladinskega vprašanja je vredno povdari-ti, da smo tukaj veliko zanemarili. Poljaki na pr. vse drugače skrbijo za svojo mladino in za svoj jezik. Neki poljski župnik, mi je pravil, kako je bilo v njihovi družini. Nikdar niso smeli otroci govoriti v domači hiši drugače kakor po poljsko. Enkrat pa je njegova sestra, ki je bila že v osemnajstem letu, spregovorila z njim par besed po angleško. Za plačijo je dobila tako zauš-nico od očeta, da jo še danes pomni! Naši stariši pa samo tarnajo in tožijo, ne storijo pa prav ničesar v tem oziru.

Dotični poljski župnik je rojen v Ameriki, a zahteva, da se uči na njegovi šoli v vsakem razredu po dve uri poljščina. Pravil mi je, da isto zahtevajo vsi poljski župniki in jih ni treba za to navduševati ali jih drezati. Mislim, da sem dovolj povedal.

* * *

Dve ženi sta poslali poročilo o misijonu Fathra Odila v Oregon City. Obe poročata, kako veselje je zavladovalo v naselbini, ko so po dvajsetih letih imeli zopet slovenskega duhovnika v svoji sredi. Če bo dopustila priložnost, bomo več poročali o tem misijonu v prihodnji številki. V njej bomo najbrž pričeli s posebnim oddelkom: Iz slovenskih naselbin. Seveda se sedaj pripravljamo, naj nam pošljejo poročila od vseh strani. — Iz starega kraja smo dobili nekaj knjig in koledarjev na ogled in v priporočilo. Prišlo bo na vrsto v prihodnji številki. — To pot moramo pripomniti, da dobimo precej pritožb, da nekateri ne prejema-jo lista redno. Več številki jim manjka. Lahko, da je krivda pri nas, lahko pa so krivi tudi naročniki, zlasti, če se preselijo, pa ne sporočijo svojega novega naslova pošti ali nam. Kadar sporočate spremembo naslova, povejte vedno oba naslova, novega in starega. Pišite pa razločno, da bomo mogli brati in popraviti.

Uredništvo in upravništvo želi vsem naročnikom, zastopnikom in sotrudnikom milosti polne božične praznike in veselo novo leto.

GLASOVI od Marije Pomagaj

P. Hugo.

Pri nas imamo nekega ptiča, ki spada v vrsto ptičev selivcev. V naravi so te vrste ptiči perutasti kapitalisti. Ko demokrati, vrabčiči in ščinkovci, tam, kjer so poleteli kradli, pozimi prezebajo in stradajo, kar po notah, si selivci vsako leto privoščijo zimske počitnice v toplejših krajih. Te vrste selivec-kapitalist naš ptič ravno ni. Njega vandrovski nagon včasih tudi isto poletje in isto zimo večkrat prime. Tudi mu ni dosti na tem, ali odleti na zimo še v mrzlejšje kraje, ali poleteti še v toplejše. Zato bi ga rajši uvrstil med ptiče vandrovce, ki niso kapitalisti, a jih narava ne pozna.

Čez poletje je popeval, kakor pač ve in zna, po naših gričih. Opazoval je, kaj se na njih in pod njimi godi ter vse pridno obešal na veliki zvon, kot svoj megafon, da je morala cela Amerika slišati, kedaj je pri nas kaka krava kihnila. Kar je pa mrzli sever naravi zavel in je življenje na naših gričih zamrlo, jo je pa pobrisal v mesto, kjer se pozimi pravo življenje šele začne. Meni je pa prepustil svojo razglašeno lajno, češ, naprej jo pa ti vrti in poj, kakor veš in znaš! Kdo je ta naš ptič vandrovec, vam ne bom pripovedoval, ker ste gotovo že sami uganili.

Jaz bi to lajno za zimo najrajši v pokoj poslal. Deloma zato, ker njene "štikelce" že vrabčiči, naši stalni gostje, znajo, deloma pa zato, ker jo bo prejšnji lastnik v poletni sezoni skoraj gotovo zopet zase reklamiral. A zopet ne kaže, ker bi si

cer ljudje znali misliti, da smo se v Lemontu iz zaspanosti pogreznili v pravo zimsko spanje. Nazadnje bi to ne bilo tako napčno. Jaz sem letos, ko nas je prezgodnja zima potipala s svojimi mrtvaškimi rokami, naravnost zavidal polha in druge zimske zaspance za tako prezimljenje. Že sem imel skušnjave, da bi ušel. A nisem vedel, kje sem noge pozabil. Ko ves sključen, kakor kak božjepotni berač, sedim v sobi in razmišljam, kje bi jih bil pustil, dobim iz New Yorka ene copate, ki so jim znotraj brke rasle. Kot profesor modroslovja sem začel takole modrovati: Dotična dobra duša me je v New Yorku videla. Ker mi je poslala copate, ki se navadno ne nosijo na rokah, je morala videti, da sem tudi noge prinesel s seboj iz Evrope. Tedaj jih še imam. O tem sem se kmalu še praktično prepričal. Z mrazom sva naredila pogodbo, da me poslej lahko v uh piše, ne več v noge. A še v uh le pod pogojem navadnega tranzitnega vizuma.

Ker so tudi drugi, pri katerih ima mraz daljšo pot do kosti, kot pri meni, začeli brundati, smo organizirali enotno fronto proti vsiljivcu, in ga končno z oljem, pa ne brezovim, vrgli iz hiše. Nato se je ves srdit zagnal v farmo. Vse, kar je bilo še zelenega, je poparil. Celo tako žilavi hrasti mu niso mogli kljubovati. Bujnim zelnatim glavam so možgani zmrznili. Kar počrnele so. Ker je moja še ostala bela, upam, da me ta nesreča ni zadela. Presenečena narava je

poslala na najvišjo pratkarsko inštanco protestno noto, da je letošnja zima prehitro dobila mandat za nastop in tako pogazila sto- in stoletne pravice indijanskemu poletju. Kakor je videti, protest ni bil brez uspeha, ker je indijansko poletje dobilo svoje pravice nazaj.

Z drugega stališča se je prezgodnja zima tako urezala, kakor Judež Iškarijot in tisti, ki so stali za njim. Podobi vernih mrtvih je dala pravi okvir. So prazniki v letu, ki imajo vsak svoj ustaljeni okvir, zunaj katerega bi ne bili to, kar so. Komu bi bil božič s svojim prelestnim sv. večerom to, kar mu je sredi junija? Ali velika noč s svojim dvojnimi vstajenjem, v cerkvi in v naravi, tje v septembru enkrat. Vsak čuti, da junij ni pripraven okvir za božič in september ne za veliko noč. A prav tako maj ni za Verne duše. S stališča krasitve grobov je sicer bolj pripraven kot november, ker nudi v ta namen več in cenejšega cvetja za drage grobove. Toda od cvetja mrtvi nimajo nič. Če je Cerkev hotela, da bodo njeni rajni otroci deležni kaj duhovnega cvetja, je morala Vernim dušam dati čisto drugi okvir. In to je tudi storila. Moramo reči, da si je izbrala najpripravnejšega, mesec november, ko mrzli sever začne peti Libero zamrli naravi. Kolikor dreves toliko okostnjakov, toliko pretresljivih pridigarjev o smrti. Človek bi moral biti gluhi in slepi, če bi se ne spomnil svojega lastnega končnega dognanja in dognanja onih

Very Rev. dekan Šavs, častni član našega reda in zaslužni župnik v Shakopee, Minn.

svojih dragih, ki so šli pred njim. Da, podoba Vernih duš v takem okvirju je vse nekaj družega, ko z majskim cvetjem obdana.

Nas Amerikance indijansko poletje večkrat ogoljufa za ta okvir, ki smo ga vajeni iz stare domovine. Tudi letos se je zdelo, da nas bo. Saj smo se malo prej še potili. Vse je bilo še lepo zeleno. Zato je nenadna smrt narave tako vplivala na nas, kakor če hipoma pokosi krepkega moža, ženo. A prezgodnji, strupeni mraz je napravil pravi okvir za žalostno podobo vernih duš. Mesto naravnega cvetja smo trosili na drage grobove duhovno cvet-

je, za katerega rajnim vonj ni zamrl, ampak se jim je le še bolj razvil. Naše štiri grobove smo popravili in prižgali na njih lučke. V cerkvi smo zapeli slovesni Requiem za umrle člane Apostolata in pridno nabiral porcijunkulske odpustke za duše v vicah.

Sledeče toplejše nedelje je prihitelo k Mariji še precej romarjev iz bližnjih naselbin, en par celo iz oddaljenejšega Michigana. Med njimi nas je posebno razveselil obisk mladega zakonskega para Mr. in Mrs. John Prah iz Chicage. Dopoldan sta bila pri sv. Štefanu poročena. popoldan pa sta se v družbi to-

varišev in tovarišic pripeljala k Materi po blagoslov, da bi dvo-vprežno srečno, brez "šprajcjanja", vozila skozi življenje. Naj bi temu lepemu zgledu sledili še drugi mladi zakonski pari, da jih zakonski jarem ne bo začel žuliti, kakor toliko Amerikancev.

A zima je na pohodu, če nam je dobrodošla ali ne. S tem je treba računati, da se ne uračunamo. Naš marljivi Fr. Metod je začel zgodaj s tem računati. Dan za dnem je jahal svojega brezglavega konjička po farmi, da ji za zimo pripravi novo toplo obleko. Prav za prav jo je samo obrnil, kosmato na znotraj. Vse polje je s traktorjem preoral. Rev. John je tudi na konju za zimo. Med tem ko drugi farmarji radi letošnje velike suše s skrbjo gledajo v bodočnost, ker ne vedo, kako bodo žival preživili, on gleda, kje bi dobil dosti konsumentov za klajo. Vso koruzovno, in njegova je bila najlepša daleč naokoli, je spravil v novo "silo". Pravi, da ima hrane za petnajst repov, če tudi za toliko želodcev, ne vem. Ker ima pa sedaj samo sedem krav, nekaj debelih nekaj suhih, gleda, kje bi jih več dobil. Kdor jih ima pet za en groš, naj se javi. Morda se bo dalo še kaj "zglihati".

Tudi svoje drage čebelice, ki so se letos radi suše srednje obnesle, bo kmalu ozimil. Zaenkrat imajo solnčne dni še prevelike skušnjave za izlete. Cvetoči regrad jih moti. Morda "mislijo", da je spomladanski. Ima še precej medu. A medenega piknika, po katerem so mnogi popraševali, kedaj bo, se je letos otresel, da bi čez zimo morda sam ne prišel v zadrego. Toda kakim prijateljem še vedno lahko postreže s pristnim. Upa, da bo prihodnje leto bolj normalno, potem se bosta mleko in med cedila na farmi. Fr. Viktorijan pridno trto sadi. Morda bo čez par let vzgojil kak tak grozd, kakoršnega sta

Jozue in Kaleb Izraelcem v puščavo nasproti prinesla, da bi dobili večji apetit po obljubljeni deželi, ki je tako plodovita.

Rev. Benedikt, ki je sedaj generalni ravnatelj našega ofisa, toži, da je nastopila zanj doba suhih krav. Pravi, da kake višje matematike prav nič ne potrebuje. Še svoj mali seštevalni stroj bi rad dal v rent, ker do pet zna sam šteti, več mu zaenkrat itak ni treba znati. Svetoval sem mu, naj tiste "singles", ki kapajo notri, zbira in mesto, da bi jih v banko dajal, prvi koklji nastavi, morda bo kaj. A pravi, da tako napredne tudi ameriške koklje niso. Zato se je pa začel zdaj ozirati tja preko božiča in iskati prijateljskih stikov s tistim kraljem iz Jutrovega, ki je zlato

nosil. Rad bi mu dopovedal, da kadila imamo za silo, mire še preveč, naj bi tedaj vsi trije z zlatom obloženi prišli k nam. Da k nam pridejo, je gotovo, ker tako betlehemske nikjer ne izgleda kot pri nas.

Za prvo silo bi pa rad Koledar v denar spravil. Ker je pred vsem posvečen našemu največjemu Amerikancu, Baragi, bo menda vsaka naša verna hiša še našla v kakem žepu 50 centov zanj. Naj ob stoletnici Baragovega prihoda v Ameriko znova oživi v nas njegovo svetniško podobo in nas strne v enotno fronto, da mu vendar enkrat priborimo mesto v naših cerkvah, kar bo nedvomno mogočno dvignilo naš ugled pred Ameriko.

Pred novimi "Glasovi od Marije Pomagaj" se bodo pa ogla-

sili lepši rajski glasniki s svojo večno lepo pesmijo: Slava Bogu na višavah in mir na zemlji ljudem. Kdor noče ob njej imeti samo opojnega naravnega užitka, porojenega iz sladkih spominov na nekdanje dni, ampak tudi nadnaravnega, duhovnega, naj gleda, da Kralju miru ne bo pripravil takega stanovanja, kakor Judje. Drugače bodo šli božji krilatci mimo njega, kakor so šli mimo Judov. In s seboj bodo nesli mir onim srcem, ki so blage, dovzetne volje. Zato: "Pripravite pot Gospodu, izravnajte njegove steze. Vsaka dolina naj se napolni in vsak hrib in grič naj se poniža, in kar je krivega, bodi ravno, in kar je ostrega, gladka pot. In vse človeštvo bo videlo božje zveličanje!"

Iz našega ofisa.

ZAHVALI.

Prav lepo se zahvaljujem Mariji Pomagaj na ameriških Brezjah za zopetno zdravje in iz hvaležnosti pošiljam mali dar 50c.
M. F., Lemont, Ill.

Najlepše se zahvaljujem presveteran Srcu Jezusovemu in Marijinemu za uslišano prošnjo.
B. O., Kansas.

Darovi v blagu.

Družina Medin je darovala razne jestvine; ravno tako tudi družina Bogolin iz Chicago.

Darovi za lučke pri Mariji Pomagaj in sv. Tereziji:

Marko Bluth 25c, J. Kastelec 25c, Ana Benko \$1, Ana Rauter 75c, Katarina Radez 50c, Josephine Vazel 25c, Terezija Lesar 20c, Mary Grum \$1, Ana Jakosh 50c, Mary Gostič 20c, Ana Vahala \$1.

Darovi za list Ave Maria:

Po P. Odilu \$10, John Burgstaler 50c, J. Kristan \$1, Mrs. Fraus 50c, Franc Supanc \$1, Marija Skerl \$1.

Člani Apostolata sv. Frančiška so postali:

Trije po P. Odilu \$30, J. Marković \$10, Mary Slabodnik \$10.

Za sv. maše so poslali:

Mrs. C. J. Lesar \$1, Mrs. Mary Dultz \$5, Mary Pjstavec \$2, Mary Jagrič \$1, Peter Holišek \$2, Mary Jagrič \$2, Mary Bettchey \$1, Mrs. John Glavar \$2, Marko Bluth \$1, Frances Vabič \$1, Mary Trunkelj \$1, Johana Kostelec \$1, Mary Betchey \$1, Margaret Zimmerman \$2, Mary Pristavec \$7, Johana Kastelec \$2, Rovoušek \$3, Elsy Ivanšek \$1, Johana Podboršek \$1.50, Mrs. Anton Pavlič \$10, Michael Kavčič \$1, Katarina Judnič \$1.50, Neimenovana \$1.50, Frank Mihovar \$1, Ana Pate \$3, Mrs. Martin Težak \$1, Mrs. Annie Liberšey \$2, Jane Atzenbeck \$1, Mrs. Možina \$1.50, Margareth Zaletel \$1, Ana Banko \$1, Mrs. Muhič \$2, Mrs. Mary Amelia Verant \$2, A. P. Leonard \$1.50, Jenko \$1, M. za zdravje \$1, V. D. \$1, C. S. J. M. \$1, J. Tomaseti \$23.50, K. Osterman \$3, J. Kogelj \$1, J. Tomazič \$2, Mrs. Maloher \$1, Družina Kolar \$10, M. Poganičnik \$1, Zimmerman \$1, Uršula Kušar \$1.50.

Barbara Žugelj \$1, Marija Vergo \$1, Ana Kozlevčar \$2, Miss Muha \$3, Andreja Vohela \$4.50, Martin Vidic \$1.50, Mary Požek \$1, Lovrenc Seiler \$1, Mary Seiler \$1, Julius Seiler \$1, George Seiler \$1, John Seiler \$1, Alojzij Seiler \$1, E. eiler \$1, Josephine Seiler \$1, Ev. Seiler \$1, D. V. \$1, Perinčič-Uršič \$1, Prevelj \$2, za mir v h. \$2, Ana Benko \$2, M. Kralj \$22, M. Mohorko \$5, M. Gerbec \$2, Ana Hribar \$1, Joseph Bambič \$2, Radez \$1, A. Bresnik \$1.50, Ana Router \$2.50, Charles Bokal \$1, Mary Oblak \$1, Mary Grum \$1, Helen Zore \$1, W. Zimmerman \$2, J. Kebek \$1, J. Kukman \$2, Frank Tomšič \$5, Katarina Kenik \$1, M. Plesce \$2, Frances Remec \$5, Frances Starman \$2, Helena Goličnik \$2, Mary Sircelj \$4, Anton Šircelj \$2, Barbara Dolinar \$1, Ana Jakosh \$1, Anton Bogolin \$2, Mary Strežan \$1, Mary Strežan \$2, J. Mahkovec \$1, M. Kochevar \$8, Ana Vahala \$, Mat. Kremesec \$2, M. Kostelec \$1, J. Dolenc \$1, J. Režek \$1, S. Grabek \$3, A. Stigliz \$2.50, L. Pelko \$2, J. Madic \$2, J. Pelan \$1, A. Stare \$1.50, L. Božič \$1.50, Mary Albrecht \$4, Alojzij Blažič \$2.

Tem in vsem našim dobrotnikom naj Bog povrne z nebeškimi darovi!

Ali ste že naročili Baragov Ave Maria koledar? Če še niste, pišite takoj ponj!

Naročite ga tudi svojim znancem in prijateljem tu in v starem kraju! Naš koledar bo zanje najlepše božično darilo. Pošljite zanj samo 50c in poslali Vam ga bomo, kamor želite.

Naši mladini.

Pierre l'Ermite:

STARI OČE IN JASLICE.

Bil je človek, ki do svojih nastavljenecv prav tako tudi do samega sebe ni čutil nobenega usmiljenja; do svoje mlade nečakinje pa je bil poln ljubezni in brezmoči. Bila je mala, pristrčna deklica, stara kakih šest let, ki je z velikim navdušenjem prisluškovala vsem župnikovim besedam pri verouku.

"Tale divjaček," je navadno dejal stari oče, "se mi upre in me ukroti, kadar me hoče." Za starega očeta pa je bilo to zelo dobro in mala se je svoje oblasti tudi zavedala. Gospod župnik je pri pouku opozoril svoje male učence: "Pojdite in si oglejte lepe nove jaslice v naši cerkvi; sveta Devica, sveti Jožef in pastirci so tam prav tako oblečeni kot v resnici. Toda tudi pri vas, na vaših domovih bi bilo dobro, če bi imeli male jaslice. In zvečer boste lepo pobožno in pristrčno opravili pred malim Jezuškom in njegovo sveto Materjo kratko večerno molitev." Mala Simona je bila takoj pripravljena storiti vse tako, kakor je nasvetoval gospod župnik.

Še istega dne je prišel stari oče obiskat svojega zeta, s katerim sta skupno vodila podjetje. Razsprostrla sta velike načrte za novo tovarno, ki sta jo nameravala zgraditi, pregledovala sta ponudbe dobavljalcev cementa, brskala sta po papirjih, metala številke na papir . . . Nato je stari oče, kljub temu, da mu je bilo čelo polno suhoparnih gub, objel malo Simono in jo vprašal: "Mala moja, kaj bi pa rada dobila za božič?" "Očka, tako rada bi dobila jaslice!" "Kaj, ja? . . ." "Jaslice, take kot so v cerkvi!" "A tako. . . Toda, ali bi ne bil medved, ki pleše ali električna kuhinja boljše za male deklice?" "Ne, jaslice morajo biti!" Stari oče se je obrnil k zetu: "Kaj praviš ti k temu — jaslice?" "Res ne vem, kaj bi dejal." Dobro, bomo pogledali!"

Ko je stari oče drugo jutro prišel v svojo pisarno, je takoj poklical gospoda Šurmana, starega uradnika, kateremu je posebno zaupal. "Poglejte no po naslovnici, če je v njej kak naslov trgovca ali izdelovalca jaslic!" "Jaslic? Zdi se mi, da bi bilo kaj takega najlažje dobiti v okraju svetega Sulpicija!" "Pametna misel! Torej, vi greste takoj tja in izberete ene, ampak zelo lepe; oziroma še boljše, bom šel kar sam."

V ulici svetega Sulpicija je stal star siv mož, zavil v obrabljene kožuh in je živahno govoril sredi številnih lepo izdelanih jaslic. Tu so bile ene posute s snegom, tam zopet druge brez snega. Na vrhu teh se je svetila velika zvezda, vse je nimajo. Tu so že sveti Trije Kralji, na onih jih še ni. Stari oče je bil v precejšnji zadregi, preden si je izbral velike jaslice z zelo lepo izdelano kamelo. Plačal je, jih zavil in odnesel v avtomobil.

Kako vesela je bila mala Simona, ko jih je odkrivala! "Torej ti ugajajo?" "O seveda! Hvala, hvala ti očka! Toda . . . toda. . ." "Oslička in volička ni, zato pa imaš tu lepo kamelo."

"Je že res, toda to ni nobeno nadomestilo!" Kamela mora ostati na potu, osliček in voliček pa morata stati tik poleg Jezuščka. . . Brez njih bi mu bilo vendar tako mrzlo, tako zelo mrzlo. Saj razumeš, ne, očka?" Hočeš-nočeš je prikimal: "Seveda!" "In potem tu ni dovolj sena, mnogo več sena bi bilo treba v hlevčku. Seno greje." "Toda divjaček moj, kje naj pa iztaknem seno v Parizu?" "To je čisto lahko; ravno včeraj sem videla pred hišo velik s senom obložen voz. Ga boš že dobil." "Dobro, preskrbel ti bom tudi seno."

Sedaj je vse potrebno za jaslice tu. Prihodnji dan, ko se je šum na borzi polegel in so se seje upravnih svetov že končale, pride stari oče, da bi sam lastnoročno postavil jaslice v sobi male Simone. Tu je Jezušček s svojimi redniki, voliček in osliček sta poleg njega. Tudi sneg je tu in seno, zadnjega zelo veliko. Kamela je še zaprta v omari, prišla bo šele pozneje v poštev. V božični noči še poleg malega Jezuščka ni prostora za kamelo. Simonino obličje kar žari od radosti. Prva molitev, ki jo bo opravila pred jaslicami, bo za starega očeta. In res, že kleči pred jaslicami, sklene svoje male ročice in pobožno moli. — "Veš . . . zate sem molila očka!"

Stari oče jo pogleda. Sam pri sebi misli, da že skozi 2000 let milijoni otrok delajo tako kot Simona. Toda ne samo otroci, tudi odrasli, tudi vojaki med vojno. In celo ljudje 20. stoletja, ki si cel mesec prej zagotove svoj prostor pri polnočnici in se nato jeze, če vsled prevelikega navela ljudi ne morejo priti do njega; pa to bi bilo tudi preveč zahtevati, zakaj sedeži so že zasedeni. — Te jaslice, ali je to samo igrača? Ali morda ni v resnici nekaj za tem? Nekaj globokega, važnega, pomembnega? Kot računar, kar je on, ve prav dobro, da obstoja neka zveza med stanjem in vzrokom. Če bo na tem svetu, kjer se vse tako hitro spreminja, ta mali simbol le ostal historična prikazen, vedno znova se pojavljajoča in opominjajoča, pa to pri vseh stanovih, kljub zasmehu, premnogemu sovraštvu in kritiki od strani "učenjakov" — morda je res nekaj na tem.

Prvič v svojem življenju skuša prodreti globlje v ta pojav. Prvič se vpraša: Če bi bilo res. . . ? Tako preprosto resnično, tako enostavno, kot si predstavlja moja mala Simona. Če bi bil Jezušček res nekaj različnega od drugih otrok? Če bi krščanska tradicija kljub vsemu sovraštvu in zavijanju nasprotnikov bila le resnična?

Mala je že odkrila, da stari oče, ki je kljub svoji dobroti otrok prosvetljenega, skeptičnega dvajsetega stoletja, še vedno opazuje jaslice, malega Jezuščka in njegovo mater. "Če bi bilo res. . . ?" "Kaj pa imaš, očka. . . ?" "Oh, Simona. . . ? Simona!"

Prevel Anton Duhovnik.

NOTES ON THE LITURGY OF THE CHURCH

Frank M. Scheringer

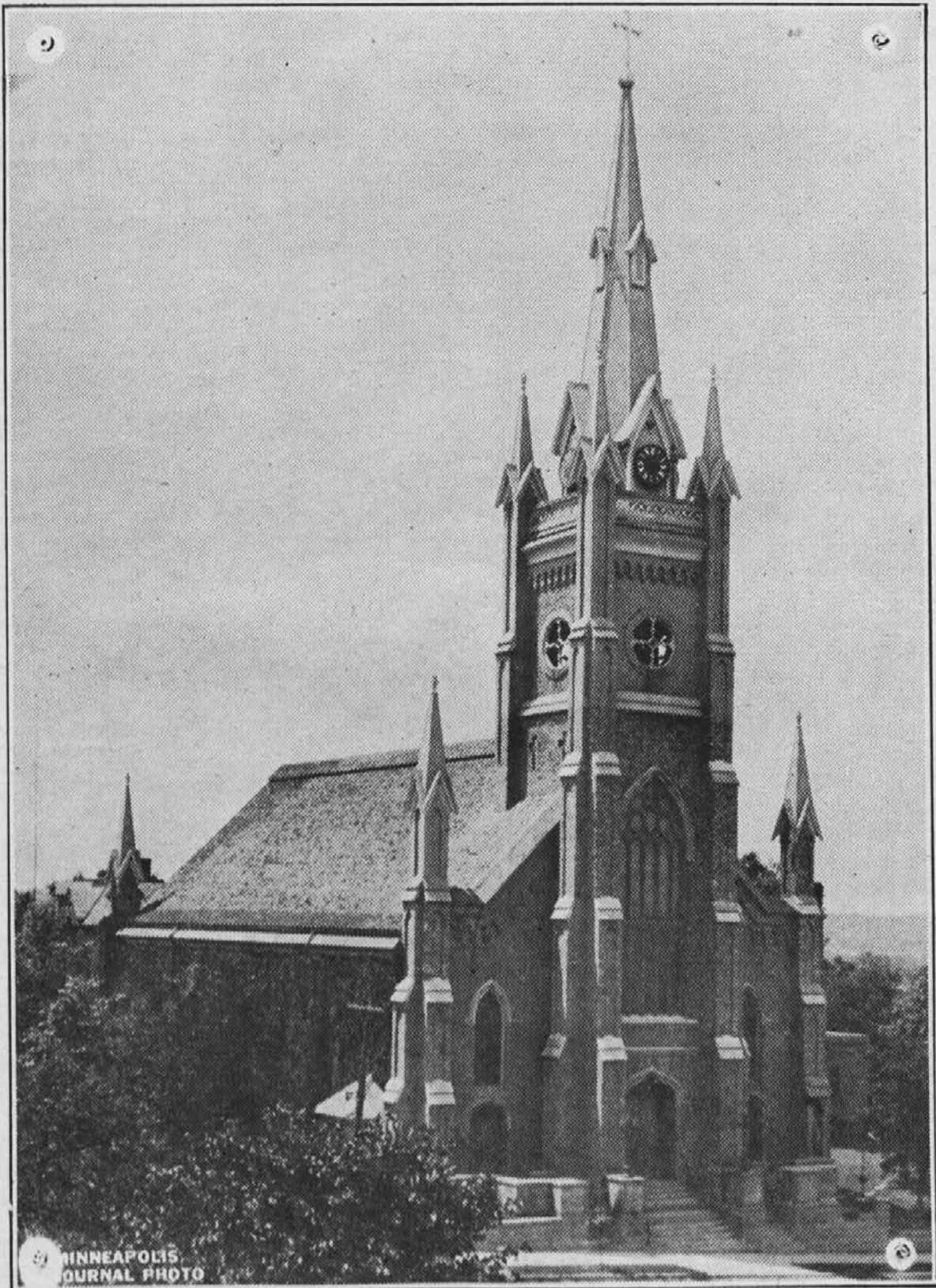
HERE are many different aspects of the Liturgical Movement which we could study; for instance, the influence it has on our modern music, the influence it is bearing on the literature of today, the power it exerts in modern art, the study of its history, and so on. It was my original intention to develop these, but requests have reached me that I dwell more fully on the constituents of Liturgy, those things which together make up what we call the Liturgy. As we have already noted, Liturgy is the official divine worship of the church embracing just about everything that we call our religion, namely, the Holy Sacrifice of the Mass, the Sacraments, the Sacramentals, the Divine Office, and the Liturgical or Ecclesiastical Year. The Liturgy embraces, secondarily, the ceremonies which surround our worship, Rubrics which govern and control it, the vestments which the ministers of the altar wear during the different seasons of the Church Year, and Gregorian Chant which by its sheer melody raises the soul in prayer to God. All this is the Liturgy. My purpose now is to dwell on each of these component parts of the Liturgy, which, taken altogether, include every religious act of the Church.

The Eucharistic Sacrifice is naturally preeminent and dominates all the rest, because by it the faithful gather for themselves the fruits, the infinite merits of the Redemption. When the Holy Mass is celebrated, the faithful see at the altar the re-enactment of the drama of Calvary. They see, with the eyes of faith, the Son of God dying for the human race, dying to save mankind, and making possible their redemption by offering Himself as a victim for their sins. On the cross, Christ was really slain. We are the ones who profited by His death. We continue to profit and gain merit for ourselves by attending Mass, by participating in the Mass, which we do when we offer it to God with the priest, meditating on Christ's sufferings and death, and then going to Holy Communion. We shall study the Mass by itself in a later paper because it is too colossal, too tremendous a thing to be treated briefly.

From the Mass which is the centre and source of supernatural life, radiate the seven Sacraments which the priest dispenses in Christ's name. They are the vast channels of grace which are opened to us and by whose saving character we are flooded when we seek them. Around the seven mighty Sacraments are clustered the Sacramentals, which are instituted by the Church (whereas the Sacraments were instituted by Christ Himself) and consist

of those things "set apart or blessed by the Church to excite good thoughts and to increase devotion, and through these movements of the heart to remit venial sin." They include the Sign of the Cross, holy water, blessed candles, ashes, palms, crucifixes, images of the Blessed Virgin and the saints, rosaries, scapulars, etc. I think an easy way to remember and keep in mind the relation of these things to each other is to retain this picture. Think of our religion as a large tree with a mighty trunk, numerous branches, and beautiful foliage; think of the trunk as the Mass, the branches the Sacraments, the foliage the Sacramentals, which we can take from the tree as often as we will. Then we mentioned the Divine Office. I am sure that you have all seen priests or religious in Sacred Orders reading prayers from a little, black, leather-covered prayer-book at some time or other. This is what is called the Breviary or the Divine Office, that essential part of the prayer life of the Church. It is compulsory for priests and religious in Sacred Orders to read their Office daily. The prayers consist of psalms, writings from the Church Fathers, exhortations, etc. Imagine what a wonderful chorus of praise and glory and reverence ascends to the Throne of God and fills the celestial courts as these thousands on earth recite the Breviary! From myriad throats burst forth the praises of God, the glories of His creation, the might of His power, the splendour of His majesty! Lastly we mentioned the Liturgical Year. This is simply the repetition of the most important works of the Redemption. The Ecclesiastical Year does not begin on January 1st, as does the civil year. It begins with the season of Advent, when the whole Christian world prepares, by prayer and fasting, for the coming of the Infant Saviour. So you see, the Liturgical Year practically begins with Christ's life on earth, and ends with the Pentecostal season, which is when Christ sent the Holy Ghost down upon the Apostles. The great events of the Gospels of the life of Christ are revived in our minds during the Liturgical Year, and we see during each Liturgical season a new aspect of the life of our Blessed Lord.

I do not believe it necessary to go into detail concerning those things which make up the Liturgy in a secondary sense; the ceremonies, the vestments, the chant. All these are familiar to you and will become more so as we progress in our study of the Liturgy and the Liturgical Movement. These secondary constituents of the Liturgy are purely external and what is most important is that we worship God internally and apply the full realization of internal worship to our everyday life. Performing external acts of worship without feeling internal sentiments of the soul is useless and vain. We wor-

Cerkev sv. Marka, Shakopee, Minn.

ship God internally when we express sentiments of adoration, thanksgiving, contrition, and petition, with promises of respect, piety, and filial love. In doing these we use externals to make us feel more the beauty and the majesty of the internal worship which we are privileged to give Him.

Next we may ask who performs the acts of worship in the Liturgy? The priest only? Certainly not. Every Catholic, because he is a member of Christ's Church worships God through the Liturgy. When the priest performs the act of worship which is the very kernel of our religion, that is when he celebrates Mass, he celebrates it not for himself only but for all whom he represents before God. Hence we must pray the Mass is going on. The Mass is the most perfect act of homage which we can render to our Creator because in it we offer Him, Christ, the victim of Calvary, as propitiation for our sins. If we would only remember the grand significance of this mighty act of worship and its deep, vital meaning for us! When the first Christians attended Mass in the gloomy recesses of the Catacombs, they stood during the entire ceremony, and prayed with the priest. The entire assembled group of Christians used to answer the prayers of the priest, and pray aloud with him those sections of the Mass which nowadays the Choir sings. Everything was done with the most profound communal or social spirit. Those early Christians realized that they were all one in Christ, they knew that the Liturgy meant social worship, the worship of the whole body of the Church. How times have changed! When Christianity emerged from the dim corners of the underground and entrenched itself firmly in the light of the world, Catholics became more and more wanting in that primitive spirit, that original fervour, the spirit of Christ Himself as exemplified by the martyrs and saints. Now the priest celebrates the Mass, the choir makes the responses in its own peculiar and individual style, and the congregation says its own private prayers. I wonder how long it will be before the Catholics pray the Mass like the first Christians did?? It may take years and years before the ideal is attained, before the goal is reached. But reached it will be! And by means of the Liturgical Movement which is now calling us to arms! To the arms of God will this Movement lead us! To make the people realize their brotherhood, their unity in Christ, to make them feel that their prayers are what the heavenly Father cherishes, not merely the prayers of the priests. What we need today is a reflowering of the Christian spirit! This spirit must find its roots in the Liturgy, just as it did for the early Christians. Who must carefully cherish the blooms that spring from the

Liturgy? The priests only? Are not all Catholics hoping for salvation? Surely they are. Now just how can the Catholic Laity best take an active part in the Liturgy of the Church? Let us discuss this important and salient question in the next issue of this series.

HISTORICAL REVIEW OF ST. MARK'S CATHOLIC CHURCH AT SHAKOPEE.

FIRST MASS WAS READ BY THE REV. G. KELLER AT
THE ANTON ENTRUP RESIDENCE, JAN 1, 1856. CON-
TRACT FOR BUILDING WAS SIGNED JULY 7.

By the Appointment of Archbishop Ireland, Very Rev. Dean M.
Savs Became Pastor of St. Mark's Parish, September 11, 1927

The history of St. Mark's Catholic church, which we are publishing below, was copied from the Catholic Bulletin, issued September 10, 1921.

"The first Holy Mass in Shakopee, Minn., was celebrated in the house of Anton Entrup on January 1, 1856, by the Rev. Geo. Keller, then pastor of the Assumption parish of St. Paul, Minn. Six days later Catholics of this place and neighborhood held a meeting and decided to build a church. On July 7, 1856, the contract for the building was signed. Anton Entrup took care of the mason work, Adolf Koerner of the carpentry. The church was to be 50x23 feet, and was completed at the cost of nearly \$1,000 cash, including some work donated by the parishioners. In the fall of the same year Rev. J. Mehlmann, the first resident pastor of St. Mark's, started to hold services in the new church. In 1857, Benedictine Fathers arrived in Shakopee and took care of St. Mark's and of all Catholics in Carver and Scott counties. Well and favorably are remembered the pastors: Revs. Benedict Haindl, Cornelius Wittmann—now a venerable nonagenarian in St. John's Abbey—Eberhard Gahr, George Scherer, Bruno Ries. The church proved to be too small to accommodate the ever increasing numbers of Catholic immigrants, so Father Eberhard in 1865 actually started to build the present magnificent church which was finished up to the roof in 1868.

It was in 1864, when the talk was on for a new church of St. Mark, that the English speaking Catholics of Shakopee decided to separate from St. Mark's and build a church of their own, and so started the present church of St. Mary of Shakopee, Minnesota.

In 1869, the Benedictine Fathers left Shakopee and Rev. Gregory Koering, a diocesan priest, was appointed pastor of St. Mark's and of St. Mary's. In the same capacity served also his successor in 1876; Rev. Alois Plut. In 1873, however, St. Mary's obtained their own first pastor in the Rev. John Slevin, today Vicar General of this archdiocese.

During Father Plut's pastorate the new church of St. Mark's was completed by finishing the tower in its present shape. In 1882, the parish bought the remaining one-half of the Church Block from the Benedictine Fathers and started to build on it the parochial school.

In 1886, Rev. Peter Jeram, called by his faithful trustees the best collector St. Mark's ever had, succeeded Father Plut. He bought from the Benedictine Sisters their cloister and remodeled it into his parsonage.

In 1889, Father Jeram was succeeded by Rev. W. Stulz, an energetic and zealous priest. He sold the remodeled parsonage to the county for the present county poor house, and then built the present new parsonage on the Church Block. He left St. Mark's too soon for its well planned, steady, sound development and was succeeded in 1900 by the former pastor, Rev. Alois Plut.

Under Father Plut's second pastorate the school building was enlarged by the addition of a separate Sisters' Department. A central heating plant was established to heat all buildings—church, school, residence and hall.

Notranjščina cerkve sv. Marka, Shakopee, Minn.

Župnišče sv. Marka, Shakopee, Minn.

Father Plut was a warm personal friend of Archbishop Ireland. They were much together in sociable amiability. During this pastorate the pastor of St. Mark's parish was raised to the privilege of an irremovable rector and dean. In 1906, Father Plut was invested with the title and dignity of Monsignor, and on February 20, 1917, he died and was buried in St. Mark's cemetery. From 1906 to 1917, there were assistant priests at St. Mark's: Revs. A. Roeffen, A. Scholzen, P. Remskar, J. Sodja and A. Kohler.

On September 11, 1917, the present pastor, Rev. Mathias Savs, was appointed by Archbishop Ireland—his last official and personal appointment—to succeed Monsignor Plut as dean and irremovable rector of St. Mark's. His pastorate up to now may be called a general overhauling of all parish buildings and property. The central heating plant had to be completely remodeled. The Church Block was enclosed by finishing all around cement sidewalks, retaining walls, boulevards, curbs, and planting linden trees. As a thanksgiving for the end of the world war he persuaded his people that for a peace offering they consent to renew the whole inside of the church. It was needed. The gallery was enlarged, new floors and new pews ordered, new windows of a decidedly artistic selection and workmanship installed, altars, and all woodwork, walls, pillars, pilasters, and ceiling partly remodeled or reinforced and then decorated in refined, tasty church designs executed by real masters in plaster, brush, and color. The interior of St. Mark's can favorably compare with the best churches in this country. To show the patriotic spirit of his congregation, Father Savs caused a flag pole—the highest in Scott county—to be erected on church grounds and the Star Spangled Banner to wave from its top on all special church festival days as well as on all state and national holidays. Among the new windows inside the church one is a memorial window of an appropriate pictorial design and a tablet with eighty-six names of the boys of St. Mark's parish who took part in the U. S. Army or Navy in the world war. Five of them had the telling gold star on the service flag. In all, the improvements from 1917 to date represent in cash over \$36,000, special expenses over and above the regular disbursements of the parish.

St. Mark's parochial school was first started by the Benedictine Fathers in care of the Benedictine Sisters. In 1880, the Sisters of the Notre Dame of Milwaukee were called to teach the established eight grades. Up to 1883 they held school in the old church, but from 1883 in the present then completed new school building.

The first recorded baptism of the church was that of Michael Mather, son of John and Catherine Mather, May 8, 1857. The Godparents were Bernard Mather and Marie Mechtel. Rev. Fr. Bernard Haindl, Benedictine Order, officiated.

Mr. and Mrs. John Klinkhammer were the first couple to be married in the present edifice, the ceremony taking place January 26, 1869.

During 1920 Rev. Fr. Savs took the census of the parish. He recorded 302 families, representing a total of 1282 parishioners, 646 males and 636 females. Single men over 40 years of age numbered 32; single ladies over 40 years, 42. Legal voters in the city of Shakopee only — 320 ladies; 279 men. Widows, 42; widowers, 28. Retired couples, 58. Single people—16 to 40—ladies 165; men 147. At the opening of the school term in Sept. 1920, 264 children were enrolled. The faculty consists of Sister M. Anita, room 1; Sister M. Bernardine, room 2; Sister M. Angelus, room 3; Sister M. Clarisa, room 4; Sister M. Antoinette, principal, room 5; music teacher, Sister M. DeSales; and Sister M. Volberga.

Tuesday, May 24, 1921, was a memorable day in the life of Rev. Fr. Savs. It was the occasion of the celebration of the Silver Jubilee of his ordination to the priesthood and was observed with ceremonies and program fitting the happy and important occasion.

A reception of elaborate proportions was held Thursday evening, August 30, 1928 on the church lawn in honor of Rev. M. Savs' return home to Shakopee after spending the summer months touring Europe. At six o'clock that evening a number

of visiting priests and Father Savs were given a banquet in the parish house by the ladies of the Christian Mothers' society.

Of the many priests who served at St. Mark's during its history, only five Fathers are ministering today. It will be of interest to our readers to learn the addresses of former assistants. Rev. Peter Remskar, Ascension church, Norwood, Minn.; Rev. Anthony Scholzen, St. Mary's church, Bird Island, Minn.; Rev. Andrew Kohler, St. Clara's church, Clara City, Minn.; Rev. Joseph Sodja, Gorje, Yugoslavia. The Reverend Fathers who have not been mentioned in this summary have passed beyond to their eternal reward.

Two Catholic cemeteries are kept in very good condition and are a credit to the City of Shakopee. The lower cemetery, now known as Calvary, has been greatly ameliorated as was the St. Mark's cemetery, formerly termed Upper Catholic cemetery. Large sums of money have been expended during recent years for the upkeep and permanent improvements of these sacred burial grounds and a large part of the credit is due to Father M. Savs, under whose guidance the necessary work was done.

The Memorial Window, the last in the church, was installed during the remodelling in 1917, as a lasting tribute to our boys who served in the World War. It pictures St. Joan of Arc in a kneeling posture, presenting a sword tied to the Sacred Heart. To the right are two service men, a sailor and soldier, carrying the American flag. The background, ruins of the old world, is symbolical of war. At the bottom of the window is a tablet of names, listing alphabetically, the 86 boys of St. Mark's parish, who served in the World War. One nurse is also mentioned.

Many visitors have come to Shakopee to view the Memorial Window. To date a reproduction has been printed in the War Department Record of the World War, at Washington, D. C., and in a book entitled, "Catholics in the World War." In years to come this unusual piece of art will become endeared to members of the parish as well as the ex-service men, it being a sacred memento of those who served their God and their Country.

Plans are now underway to celebrate the Diamond Jubilee of St. Mark's church in 1931. Details are being worked out and the celebration will no doubt be another memorable event to be written in the annals of the parish history.

—Shakopee Argus Tribune, October 9th, 1930.

PISMA.

7 A. R. I. Mt. Assisi,
Lemont, Illinois,
November 14, 1930.

Dragi striček:—

Gotovo ste že mislili, da smo pozabile na naš korner, ko se nismo precej oglašile. Zdaj pa mislim, da je že čas.

Pripravljamo se za igro, ki se imenuje "Izgubljeni raj". To igro bomo imeli na "Zahvalni dan". Upam, da boste tudi Vi prišli nas pogledat. Jaz bom naddvorjanka, Eksclenca. Tudi bomo imeli "Hoop Drill".

Zadnji mesec za Halloween smo se oblekle kot "maškere". Plesale smo in pele, čeprav dosti ne znamo. Tudi eno ciganko smo imeli.

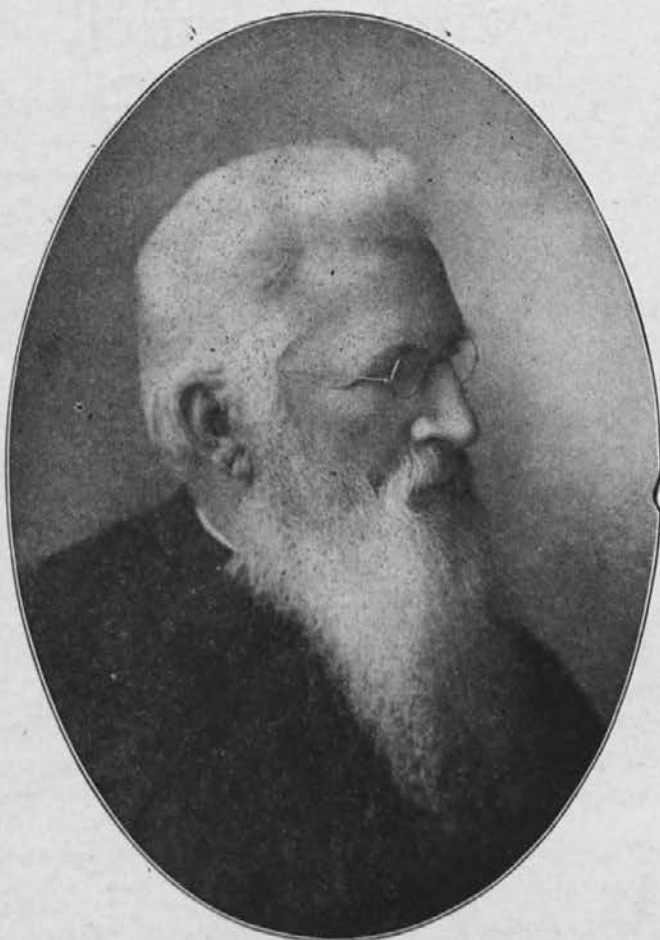
Komaj že čakamo, da bo Miklavž prišel. Parkeljna se pa bojimo.

Zdaj pa Vas lepo pozdravim in upam, da boste prišli na igro.
Stephanía Slapnick.

7 A. R. I. Mt. Assisi,
Lemont, Illinois,
November 14, 1930.

Dragi striček:—

To je moje prvo slovensko pismo. Naznanim Vam, da bo-

† Rt. Rev. Monsignor Plut.

mo imeli igro za Zahvalni dan. Jaz bom en palček. Upam, da boste tudi Vi prišli.

Jaz sem iz Minnesote. Nimam nič več za pisat.

Z Bogom.

Ana Zavodnik.

7 A. R. I. Mt. Assisi,
Lemont, Illinois.
November 14, 1930.

Dragi striček:—

Mislím, da je že čas, da se zopet oglašim v Ave Marija.

Zopet se bliža Zahvalni dan. Na tisti dan bomo imele lepo igro. Ime ji je "Izgubljeni raj". Tudi Vi ste povabljeni.

Na "Halloween" smo imeli "good time". Dec. 6th se zopet bliža. Če bomo pridne, nam bo Miklavž kaj prinesel.

Prosim, molite zame.

Vas pozdravlja,

Barica iz Lloydell.

7 A. R. I. Mt. Assisi,
Lemont, Illinois.
November 14, 1930.

Dragi striček:—

Zopet se oglašim na našem kornerju. Nimam dasti za pisat, ampak to Vam povem, da smo se imele "fajn" na "Halloween". Že cel dan smo se skrivaj pripravljale, da bomo zvečer strašile sestre.

Ob sedmih zvečer smo prišle v parlor. Jaz sem bila oblečena kot "Niger".

Pele smo in plesale, da je bilo faj.

Kaj se hoče, smo pač mlade in se radi igramo.

Na Thanksgiving Day pa bomo imeli igro.

Pridite tudi Vi in razveselite Vaše otroke s kornerja.

Vas pozdravlja,

Veronika iz Chicage.

7 A. R. I. Mt. Assisi,
Lemont, Illinois.
November 14, 1930.

Dragi striček:—

To je moje prvo pismo, ki je pišem v Ave Marija. Sem sem prišla 22. junija.

Tukaj se pripravljamo za igro, ki jo bomo imeli na "Zahvalni dan". Imenuje se "Izgubljeni raj". Upam, da bo prišel tudi moj tate.

Vas pozdravlja,

Helen iz Sheboygana.

7 A. R. I. Mt. Assisi,
Lemont, Illinois.
November 14, 1930.

Prečastiti gospod urednik:—

Dne sedmega septembra sem prišla iz Bethlehem na prijazen griček.

En čas sem bila zelo žalostna, a sedaj sem se že privadila. Na vernih duš dan smo mnogo molile za naše pokojne. Ta dan je eden najlepših praznikov, posebno še za duše v vicah, ker jih je mnogo rešenih.

Tudi Božič se že bliža. Želim vsem, ki čitajo Ave Maria — prav vesele božične praznike.

Anna iz Bethlehem.

7 A. R. I. Mt. Assisi,
Lemont, Illinois.
November 14, 1930.

Dragi striček:—

To je moje prvo pismo ki je pišem v Ave Maria. Kaj bo naredila moja mama, ko bo čitala pismo svoje hčerke Berte. Mislím, da bo vesela in mi zato poslala dobrih stvari.

Na Halloween smo bile oblečene kot "nigri". Jaz sem bila kot "pikanina". Vse smo bile vesele, jaz pa najbolj.

Nimam več za pisat — pa bom nehala.

S pozdravom,

Berta Gerčar.

7 A. R. I. Mt. Assisi,
Lemont, Illinois.
November 14, 1930.

Dragi striček:—

Ono je moj prvi list, što pišem iz Lemonta u Ave Maria. Ja sam došla na desetega septembra. U školu idemo svaki dan. Ja sam u "first year high school". Meni se tu jako dopada.

Imat ćemo na "Thanksgiving Day" jednu igru, koja se zove "Izgubljeni raj". Ufam, da budete došli videti. Ja mislim, da to je dosta za prvi put. Želim vam veseli Božič i sretnu Novu Godinu.

Josephine iz Indiane.

Č. g. urednik:—

Tudi jaz Vam napišem par vrstic iz San Francisco, Cal. Tukaj je dosti otrok, pa nobeden noče pisati. Menda ne znajo slovensko. Jaz sem star 6 let in hodim v I. razred. Seveda ne v katoliško šolo, ker je predač. Sem še majhen in bi se zgubil. Hodim v "Sunday School". Spomladi bom šel k prvemu sv. obhajilu. Moral bom še č. g. Turka prositi, da mi oprostijo, ker ne znam nič angleško moliti. Samo slovensko znam. Eno leto je, odkar sem prišel iz Postojne.

Vas pozdravlja,

Valerijan Lekšan,
529 Vermont St., San Franisco, Calif.

Baragov sklad:

Mary Jamnik	\$ 2.00
Mrs. Frank Grom	1.00
Barbara Globočnik	1.00
Marjeta Jančigaj50
Terezija Zaje	1.00
F. N. (po Luciji Gregorčič)	5.00
Mrs. John Glivar	1.00
Frances Lovšin	1.00
Po p. Odilu	1.00
Martin Česnik	4.00
Mary Šinkovec	1.00
Župnija sv. Lovrenca, Cleveland, O.	10.00
Neimenovani	150.00
<hr/>	
Skupaj	\$ 178.50
Zadnjič	1139.50
<hr/>	
Skupaj	\$1318.00

VSEBINA DECEMBERSKE ŠTEVILKE:

Z združenimi močmi — za Baragovo
beatifikacijo! (p. Hugo)str. 305-6; 315

Mesečni pridigar (šest pridig — Rev. J.
Smoley)str. 307-309
Devici (pesem — p. Evstahij)str. 309
"Volkovi sv. Frančiška" (A. Ječminek —
Rev. J. Smoley)str. 310-315
Minnetonka (p. Bernard)str. 316-320

Sestram v Gospodovi službi:

Z grička Asizijstr. 321
Novice iz slov. Karmelastr. 321
Pamet, katoličan! (p. Aleksander)str. 322
Kraljestvo božje (Ritter - Megla)str. 322-3
Urednikove drobne vestistr. 323

Glasovi od Marije Pomagajstr. 324-6
Iz našega ofisastr. 326

Naši mladini:

Stari oče in jaslice (Pierre l' Ermite —
A. Duhovnik)str. 327
Notes on Liturgy of the Church (Frank M.
Scheringer)p. 328-30
Historical Review of St. Mark's Catholic
Church at Shakopeep. 330-332
Pismap. 332-333
Baragov skladp. 334

Pozor mladeniči!

Brez dvoma je med našimi slovenskimi mladeniči v Ameriki mnogo takih, ki sicer ne čutijo v sebi poklica za duhovski stan, pač pa imajo srčno željo iti v samostan, da bi lažje zveličali svojo dušo. Taki bi našli v našem komisarijatu, ki se vedno bolj širi, tisto mirno življenje, po katerem hrepeni njih srce. Kot samostanski bratje bi lahko silno veliko storili za čast božjo in zveličanje ljudi tako s svojim delom kot zlasti še z molitvijo.

Da postane mladenič samostanski brat, se zahteva samo trdna volja služiti Bogu po našem vodilu ter telesna sposobnost, da more izvrševati opravila v redovnem stanu. Zlasti so dobrodošli mladeniči, ki so izučeni v kakemkoli rokodelstvu. Novodošli so šest mesecev kandidati. V tem času imajo dosti prilike, da spoznajo svoj poklic, ker vidijo od blizu redovno življenje. Če jim ne ugaja, lahko zapuste samostan; ako se pa odločijo ostati, potem dobe redovno obleko in so sprejeti v naš red, ki ima že nad devetnajst tisoč redovnikov.

Mladenič, zakaj ne bi poskusil tudi ti?

Za nadaljna pojasnila piši predstojniku na ta-le naslov:

VERY REV. COMMISSARY PROVINCIAL,
LEMONT, ILLINOIS.

SVETO PISMO

NOVEGA ZAKONA

Po naročilu dr. Antona Bonaventura Jegliča, ljubljanskega škofa, priredili dr. Fr. Jere, dr. Gr. Pečjak, dr. A. Snoj. Ljubljana 1925—1929. Izdala Bogoslovna Akademija kot 7. in 9. knjigo.

Prvi del: Evangeliji in Apostolska dela. Dodana je harmonija dogodkov iz življenja Jezusa Kristusa, kazalo mašnih evangelijev in dva zemljevida. Str. XVI, 430.

Drugi del: Apostolski listi in Razodetje. Dodano je kazalo mašnih beril in evangelijev ter en zemljevid. Str. XVI, 352.

Novi prevod je prirejen po grškem izvorniku in podaja božjo besedo točno, v lepem in gladkem slovenskem jeziku. Razdelitev in vsebino snovi kažejo med besedilo vpleteni naslovi. Pod črto so dodane kratke, kritične opazke, ki pojasnjujejo težja mesta. Papir je najfinejši, tisk je jasen in pregleden.

Sveto pismo v vsako slovensko družino!

Oba dela sv. pisma N Z dobite pri

UPRAVI AVE MARIA, LEMONT, ILL

"PLANINKA"

Naročnikom Ave Marije javljam, da imam v zalogi posebno vrsto zdravilnega čaja z imenom "Planinka". Ta čaj osvežuje in čisti kri in se priporoča proti vsem boleznim. Pripravljen je v lekarni Mr. L. Banovca v Ljubljani iz raznih zdravilnih planinskih zelišč. Jugoslovansko ministerstvo za narodno zdravje je čaj priporočilo z odlokom štev. 38739, dne 10. julija 1928. Je izvrsten lek v vseh bolezenskih slučajih. Ena škatlja stane \$1.00. Prodaja se pri pooblaščenem in edinem zastopniku za Ameriko: **V. S. Vlahović, P. O. Box 185-W, Union City, New Jersey.**

Iz domovine imamo najfinejše "VARDAR" cigarete. Škatlja s 100 cigaretami stane \$2.50. Imamo tudi najfinejši bosenski tobak, ki ga prodajamo po funtih. En funt prvovrstnega bosenskega tobaka stane \$5.00, druga vrsta ravno istega t. j. bosenskega tobaka pa stane samo \$4.00. Na poskus pošiljamo najmanj pol funta tobaka in najmanj 100 komadov cigaret. Cigaretetni papir dajemo brezplačno.

Priporoča se za obilna naročila: **V. S. Vlahović, P. O. Box 185-W, Union City, N. J.**

JUGOSLOVANSKI TRGOVSKI IN TURISTIČNI INFORMACIJSKI URAD

Pod imenom Yugoslav Trade and Tourist Information Office je bil odprt urad v New Yorku, katerega svrha je pospeševati trgovske zveze med Združenimi Državami in Jugoslavijo ter gojiti ameriški turizem v ugoslaviji.

Vse evropske države imajo slične ustanove v tej deželi in ustanovitev zgoraj navedenega urada odgovarja nujni potrebi.

Urad bo na razpolago trgovcem in trgovskim ter finančnim organizacijam tako v Združenih Državah, kakor v Jugoslaviji z informacijami trgovskega značaja ter bo sploh storil vse za pospeševanje trgovskih zvez med Jugoslavijo in Združenimi Državami. Ta oddelek bo znan pod imenom Yugoslav Trade Information Office.

Drugi oddelek, pod imenom Yugoslav Tourist Information Office, se bo bavil s turistično propagando. Zbudil bo v ameriškem svetu zanimanje za prirodne lepote naše domovine in dajal informacije o potovanju po Jugoslaviji.

Urad ne prodaja in ne kupuje ničesar, marveč je le informacijskega značaja. Vse informacije interesentom so brezplačne.

Naslov urada je: **48 West 52d Street, New York City.**

NA PRODAJ.

Zaradi bolezni se proda lepa zidana hiša. V njej imajo prostora 4 družine in vsaka izmed njih ima na razpolago 6 sob s kopalnico. Hiša se nahaja na lepem prostoru in čistem zraku. Tik nje je poulična železnica. Nedaleč je park, prav blizu pa šola in cerkev. Proda se pod zelo ugodnimi pogoji. Za pojasnila se obrnite na uredništvo lista A. M.

ŠIRITE AVE MARIJO!

Ako hočeš dobro samemu sebi in svojemu dragemu ranjkemu

ne odlašaj več, temveč pošlji čim prej svoj prispevek za Apostolat sv. Frančiška: 50c za eno leto, ali \$10.00 enkrat za vselej. Posluži se v ta namen priloženega kupona ter ga izpolni!

se želim vpisati v Apostolat sv. Frančiška. Če vpišeš ranjkega, napravi zraven imena križec.

Plačam za vselej

Plačam letno

Ime darovavca.

Slovenska Ženska Zveza

Ustanovljena 19. dec. 1926. Inkorporirana 14. dec. 1927.

Glavni izvrševalni odbor:

Predsednica: MRS. MARIE PRISLAND,
1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.

Tajnica: MRS. JULIA GOTTLIEB,
1845 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Blagajničarka: MRS. ANNA MOTZ,
9630 Ave. L., So. Chicago, Ill.

Slovenska Ženska Zveza je edina slovenska ženska organizacija v Ameriki. Pod njeno okrilje bi morala spadati vsaka zavedna katoliška Slovenka v Ameriki. Članarina je samo 25c mesečno.

Naselbine, ki še nimate podružnice Slovenske Ženske Zveze, ustanovite jo. Za pojasnila pišite glavni tajnici.

Organizacija izdaja svoje lastno glasilo

“ZARJA”,

ki je prvi in edini slovenski ženski list v Ameriki. Izhaja v obliki Magazina in prinaša le to, kar je v korist in izobrazbo žen in deklet. Naročnina za članice je že uračunjena pri članarini, za nečlanice pa stane \$2.00 letno. Ako še nimate tega lista v Vaši hiši, pošljite naročnino še danes na naslov:

“ZARJA”, 1845 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

JAVNE ZAHVALE

Moram Vam priznati, da je Vaša Alpen Tinktura v resnici najbolj uspešna. Odkar ji rabim, so mi prenehali lasje izpadati. Sedaj mi rastejo zopet lepi in gosti.—S. Markotich, 129 Lingar Rd., Sidney, N. S., Cap.

Vašo Bruslin Tinkturo zoper sive lase sem rabila z najboljšim uspehom, za kar vam ostanem vedno hvaležna.—Frances Polish, Chicago, Ill.

Od Vaše Bruslin Tinkture zoper sive lase so mi postali lasje popolnoma taki, kakor sem jih imel v mladosti. Zato Vam ostajam hvaležen.—Simon Zubar, P. O. Box 310, Kirkland Lake, Ont., Canada.

Moram pripoznati, da je Vaš Fluid zoper revmatizem v resnici najboljši na svetu. Moj prijatelj je ležal tri mesece v postelji. Ko je pa rabil Vaš Fluid, je v osmih dneh popolnoma ozdravel. Blagovolite tudi meni poslati eno steklenico Vašega hvalevrednega Fluida. Najlepše se Vam že v naprej zahvaljujem.—Joseph Jenich, 283 Droiuillard Rd., Ford City, Ont., Canada.

Pripoznavam, da je Vaša Elsa žauha zoper rane in srbečo kožo najboljšo zdravilo. Ostajam Vam vedno hvaležen.—D. Brankovan, P. O. Box 48, Ambler, Pa.

Že več let je minulo, odkar sem rabil Vaše zdravilo zoper kurje oči in bradavice, katere sem v par dneh popolnoma odpravil, za kar sem Vam prav hvaležen. Blagovolite mi poslati cenik, da naročim še druga zdravila.—John Grabjan, 3307 St., St. Louis, Mo.

Imam na tisoče zahvalnih pisem tudi od drugih zdravil. Vsakemu dam \$5.00, ki bi rabil moja zdravila brez uspeha.

Pišite takoj po cenik. Pošljem Vam ga zastonj.
JAKOB WAHCIC, 1436 E. 95th ST., CLEVELAND, O.

Milwaučanje in West Alličanje

dobijo

MOHORJEVE KNJIGE, ki so ravnokar došle iz starega kraja,

DRUŽINSKO PRATIKO, za leto 1931,

SLOVENSKE BOŽIČNE RAZGLEDNICE,

VSE VRSTE BOŽIČNE JASLICE,

VSE VRSTE DEVOCIONALIJE,

VSE SLOVENSKE KNJIGE, ki so na trgu in vse vrste

PISALNE POTREBŠČINE.

Vse to je vam na razpolago v prostorih

“Podružnice Amerikanskega Slovenca”

JOHN PERNICH, poslovodja.

723 West National Avenue,

Tel. Hanover 1357

Milwaukee, Wisconsin.

Frank Grdina

Anton Grdina

Anton Grdina, ml.

Pogrebni zavod in trgovina s pohištvom

ROJAKI, POZOR! Vedno potrebuje v Vaši hiši nekaj za nakup. Morebiti pogrešate te ali one vrste **pohištvo, radio, gramofone, razne plošče, Linoleum preproge** in še marsikaj drugega, kar se potrebuje v hiši in družini.

Imamo dve veliki prodajalni, v katerima je na izbiro vsako zgoraj omenjeno blago, kakor tudi peči in pralni stroji.

Naše podjetje obstoji že nad 25 let in je zanesljivo v blagu in cenah ter je v marsikaterem oziru eno izmed najboljših.

Blago razvažamo tudi ven iz mesta in sicer do 125 milj daleč; če treba, Vam postrežemo še dalje. Kdor pride k nam kupit iz kake druge naselbine, mu povrnemo vozne stroške. Na ta način si vseeno prihrani denar, ker so pri nas cene na splošno zmernejše kakor drugje.

NAŠ POGREBNI ZAVOD!

Ta je narodu že dolga leta na razpolago in to v splošno zadovoljnost. Cene so pri nas zmerne in postrežba je kar najbolj točna. Kadarkoli in kjerkoli imate v družini smrt, se zanesljivo obrnite na nas. Vselej boste zadovoljni z našimi cenami in z našim oskrbovanjem. V tem oziru hranimo veliko število laskavih zahval.

INVALIDNA AMBULANCA.

Imamo novi najnovejši **AMBULANČNI avtomobil**, ki je izdelan nalašč in samo v ta namen. Na razpolago je vsako uro noč in dan. Poslužujte se domačega podjetja v Vašo lastno korist! Za vsako priliko in za vsako informacijo pokličite na naš glavni telefon: **Henderson 2088.**

A. GRDINA & SONS

1053 E. 62nd STREET — 6019 ST. CLAIR AVE.,

CLEVELAND, OHIO.

OBOJE POTREBUJEŠ:

SONCE IN TRINERJEVO VINO

Hamilton, Ohio., Dec. 28, 1926. — Neizrečeno sem bila slaba. Komaj 105. f. sem tehtala. Danes pa sem zdrava ko riba, tek se mi vrača in teža. Kdor me bo vprašal, kaj me je ozdravelo, vsakemu bom priznala:

Triner's Bitter Wine

v a m očičuje črevesje, je ohrani čiste in v redu. Je najboljšo zdravilo proti slabemu teku, zaprtju, glavobolu, nervoznosti in vsem drugim notranjim nerednostim.

STEKLENICA ZA POSKUŠNJO.

JOSEPH TRINER CO.

1333-45 So. Ashland Avenue,
CHICAGO, ILL.

Slabe čase

boste prav lahko prenesli,
ako imate prihranjen denar
v zanesljivi banki.

Kaspar American
State Bank

1900 Blue Island Avenue,

Chicago, Ill.

GABRIEL BROS.

SLOVENSKA GROCIERIJA IN MESNICA.

9734 Ave. "L"

So. Chicago, Ill.

Phone: So. Chicago 3129

V zalogi imamo vedno sveže meso, domače klobase, "šunke" in sploh vse, kar rabite za kuhinjo.

Nadalje prodajamo tudi vsakovrstne ročnice, molitvenike, srebrne in zlate prstane vsake velikosti.

Pri nas dobite najceneje angleške in slovenske molitvenike za prvo obhajance ali za birmance. Pridite in si oglejte našo zalogo!

Vsem rojakom se toplo priporočamo.

JOSEPH PERKO

2101 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI.

Najboljše blago. — Čevlji za vso družino.

Phone Canal 7172-3

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRANK GRILL

1727-31 West 21st Street,

Chicago, Ill.

Poštna hranilnica

KRALJEVINE

JUGOSLAVIJE

sprejema hranilne vloge

s 6% obresti

ZA VLOGE JAMČI DRŽAVA.

Denar se pošilja s poštno nakaznico ("money order"). Ravno tako se more po pošti poslati denar tudi svoji rodbini v stari kraj. Dolarji se zamenjajo po uradnem borznem tečaju brez kakoršnegakoli odbitka.

Zahtevajte brezplačna navodila.

POŠTNA HRANILNICA,

Beograd, Europa